

Roores Kilde

Årsskrift for Roskildenser-Samfundet

ROARS KILDE

AARSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

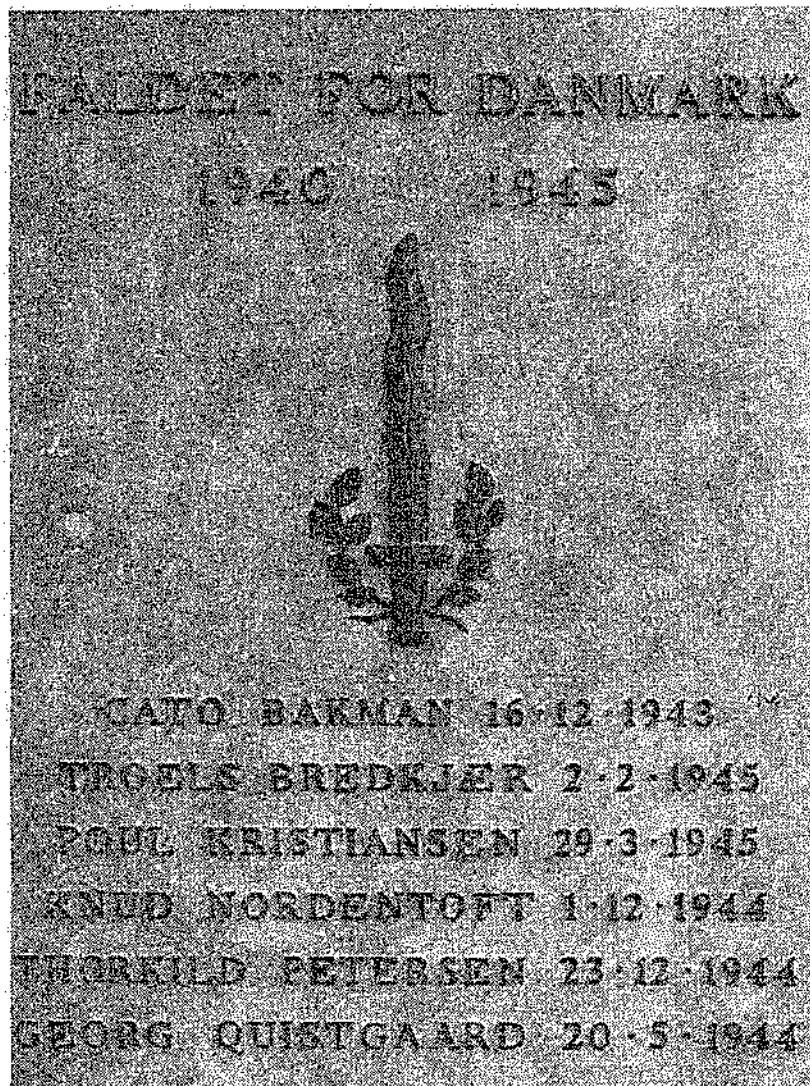
NR. 28

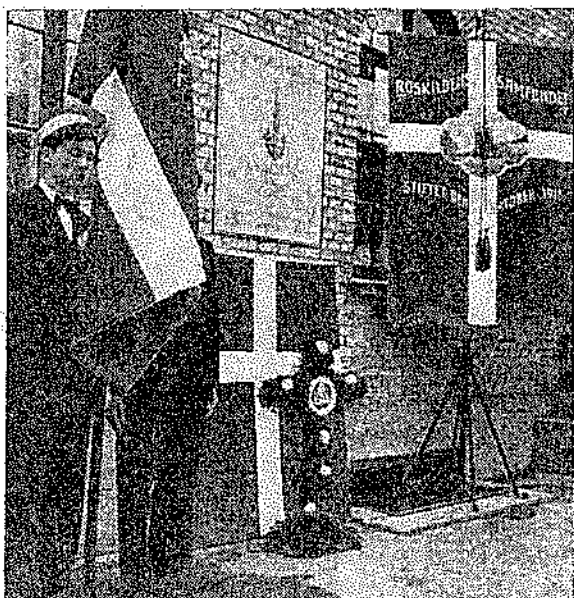
NOVEMBER

1946

Mindeplade i Roskilde Katedralskoles Gaard,
skænket af Roskildenser-Samfundet.

Mindehøjtidelighed for vore faldne Kammerater

Translokationen i Skolegaarden prægedes i Aar af en Mindehøjtidelighed omkring Afsløringen af den Mindetavle, som Roskildenser-Samfundet har bekostet og ved denne Lejlighed overdrog til Skolen. Tavlen er indsat

i Muren i den sydlige Fløj af Skolen og er udført i grønlandsk Marmor med de seks Navne i Bronzebogstaver. Det er Arkitekterne *Niels A. Knudsen* og *Eigil Sørensen*, der begge er Medlemmer af Roskildenser-Samfundet, der har tegnet Mindepladen, som er afbildet omstaaende.

Højtideligheden var begunstiget af det smukkeste Vejr. De store Hold Studenter og Realister fyldte de to forreste Rækker. Bag dem Skolens øvrige Elever og en meget stor Repræsentation af Forældre. Som Deltagere i Mindehøjtideligheden saas desuden mange af de faldnes paarørende.

Skolens Fane blev ført frem af tre Studenter, der tog Opstilling ved den af et Dannebrogflag tilhyllede Mindeplade, der desuden flankeredes af Roskildenser-Samfundets Fane, hvorefter Højtideligheden indledtes med Sangen: »Kundskabs Fader, Visdoms Væld —«. Rektor bød velkommen, hvorefter Forfatteren, Teaterinspektør *Holger Rørdam*, paa Roskildenser-Samfundets Vegne udtalte følgende:

— Da Skolen ytrede Ønske om en Mindeplade for de gamle Elever, der gav deres Liv i Frihedskampen, fandt vi, at det var en naturlig Opgave for os at give Skolen en saadan Plade. Jeg vil bringe de to Arkitekter en Tak for deres Arbejde. Denne Plade skal ikke alene minde Skolens unge om dem, der satte Livet til, men ogsaa om de mange, der med Livet som Indsats deltog i Kampen. Det er en ringe Trøst, at de, der satte Livet til, faldt som Helte, for den Skæbne, de led, var pinefuld og grusom.

Vi tænker i Dag ikke paa dem, der meldte sig til Kampen efter Befrielsen, men paa alle dem, der var med til at opbygge Frihedskampen og tog den haarde Tørn. Vi kan ikke i Dag sige Ære være deres Minde uden samtidig at udtrykke et Løfte. Da de tog Kampen op, var det under Modstand og Fordømmelse, men nu bagefter kan vi alle se, at de havde Ret, Kun hvis vi i Dag slutter op bag den usynlige Hær, der vil værne Danmarks Frihed og Fred, har vi Lov til at udtale et Ære være deres Minde!

Medens alle rejste sig, afsløredes derefter Mindepladen, medens Holger Rørdam oplæste Navnene paa Tavlen. Saa lød »Altid frejdig —«, og under sidste Vers frembar to Studenter et Blomsterkors som Skolens Hyldest til de faldne. Derefter talte Rektor, der paa Skolens Vegne takkede Roskildenser-Samfundet for Gaven. Rektor fortsatte:

Den skal minde Generationer her paa Skolen om den Kamp, der er ført, og hvori ogsaa Elever fra Skolen tog saa aktiv Del. Vi takker vore faldne Drengene ved denne Skole, fordi de gav os Danmark frit igen. De var med i denne Kamp, og vi takker dem for deres trodsige Tro, selv i den Stund, hvor vi syntes, Haabet var sunket ned i Mørket. De kæmpede og faldt ved Daggry. De saa ikke Solen skinne over et frit Danmark, men de gav os Tillid til den danske Ungdom, som de repræsenterede, og vi vil bevare deres Minde i Ære og Taknemlighed.

Cato Bakmans Fader, Overlærer *K. Bakman*, fik derefter Ordet paa samtlige efterladtes Vegne.

— For alle os, der under Besættelsen mistede en eller flere af vore paa-rørende, har Tiden, der kom efter, ikke altid været lige let. Der har været dyb Vemod blandet med Glæde. Man siger »Tiden læger alle Saar«, men dette har som alle Ordsprog for os kun relativ Gyldighed. Sorgen er vel de fleste Steder blevet mildnet, men Savnet er ikke mindre, og i Tiden efter den 5. Maj har der meldt sig saa mange Anfægtelser. Forstaar nu den almindelige Dansker, at disse Ofre forpligter? Enigheden og Samarbejdet, som vi ventede os saa meget af, hvor blev det af? Hvordan vil det gaa, hvis vi igen fik en Besættelse? Der er mange Ting, der kan anfægte Sindet. Det er jo, som enhver tænker mere paa sig selv, og det kan jo virke forstemmende. Derfor hilser vi ethvert Forsøg paa at bringe den rette Besindelse og Fædrelandskærlighed frem og holde den vedlige, med Glæde. Ogsaa her paa Skolen kan denne Mindetavle minde os om, at vi ogsaa i vor Slægt danner et Led i Slægternes Kæde, som skal være stærkt og holde til Tryk. Det beror paa os, hvordan Fremtiden skal blive. Der er Grund til at takke dem, der har opsat dette Minde. Paa samtlige paa-rørendes Vegne takker jeg herved Roskildenser-Samfundet og Skolen hjerteligt. Jeg vil ikke slutte uden at takke ogsaa Rektor og Lærerkræfterne paa Skolen for det Arbejde, som udgik herfra i den onde Tid, og som stadig gøres i den samme gode Sags Tjeneste.

Oberstløjtnant *Nordentoft* takkede derefter for det Minde, der var sat hans Bror, Dr. Knud Nordentoft

Inden Rektor gik over til den egentlige Translokation, fik Mindehøjtideligheden sin værdige Afslutning med Sangen »Det haver saa nyligen regnet«.

Georg Quistgaard.

»Vi vandt i hvert Fald en Krig —«

Georg Quistgaard: Fængsels-Dagbog og Breve. Nyt nordisk Forlag. Arnold Busck. 1946.

Navnet *Georg Quistgaard* er med Ære indhugget i Skolens Mur, og med Ære hviler hans Legeine i Mindeparkens Jord. Mennesket *Georg Quistgaard* skal vi ikke se mere, men hans Aand træder os lyslevende i Møde i denne lille Bog, der nedenstaaende er anmeldt af stud. mag. Helge Andersen, der dimitteredes 1944, samme Aar, som *Georg Quistgaard* fandt Døden.

Før den 22. Maj 1944 kendte jeg intet til *Georg Quistgaard*, og det burde maa-ske have været en af hans egne Skolekammerater, der skulde have skrevet denne Anmeldelse, en af dem, der kendte ham fra den daglige Skolegang. Men alligevel tør jeg paastaa, at jeg kender *Georg* saa vel som de andre Elever, der den Mandag samledes til Morgensang i Solennitetsalen sammen med Rektor og Lærerkollegiet. Vi stod med Sangbogen parat. Da Rektor kom, sagde han kun: »Vi synger Nr. 753.« Det var »Lyksalig, lyksalig, hver Sjæl som har Fred!« Hvor vi vidste, hvad det betød! Vi mindedes paa den Maade *Georg Quistgaard*, som den foregaaende Dag var blevet henrettet af Tyskerne. Rektor holdt ingen Mindetale, men denne enkle Maade var langt smukkere og mere sigende end mange, mange Ord.

»Lyksalig, lyksalig —«; seks Gange lød Salmen i den gamle Sal. Og hver Gang var det Mindetale nok den Gang. »— En gammel Elev er faldet!« sagde den. Og Skolens ældre Elever tylkedes tættere om Frihedsbannerne.

Forordet til »Fængsels-Dagbog og Breve« er skrevet af Lektor *Elias Bredsdorff*. Han skildrer *Georg Quistgaard's* Liv. *Georg Brochhoff Quistgaard* blev født den 19. Februar 1915 i København, men voksede op i Roskilde og gik paa Roskilde Skole, hvorfra han udgik af II G. Nogle Aar efter vandrede han gennem Jylland, idet han overnattede paa Bøndergaarde og hos Vestkystens Fiskere. Videre gennem Sverrig, Tyskland, England og Frankrig. I Paris traf han den unge Pige, *Ellen Nielsen*, der blev hans Hustru. Sammen med hende rejser han rundt i hele Europa og vender tilbage til Danmark. Han vilde være Forfatter, og et Par Smaaskitser fik han trykt i »Vild Hvede«. Han og hans Kone startede en Kunstbod i Skindergade, men maatte i 1940 opgive den, og ernærede sig derefter ved Maskinskrivning, Oversættelser, Inkassationer m. v. Tidligt finder vi *Georg* i Modstandsbevægelsen, som Organisator og Kontaktmand for de engelske Faldskærmsfolk i Danmark. Han blev arresteret i Aabenraa Nr. 10 i København den 13. Januar 1944 under Udfoldelse af hele Gestaposceneriet med Udrykningsvognen paa to Hjul rundt om Hjørnet, Masser af grønt og sort og infernalsk Skyderi. Vestre Fængsel til 2. Marts — sendt til Schwerin — igen Vestre indtil Dødsdom 12. Maj og Henrettelse om Morgenen Søndag den 21. Maj 1944.

Ved Hjælp af en ulovlig Stamp Blyant skrev han — han maatte skrive — paa Toilet-papir. Et Billede i Bogen viser et Eksempel derpaa. Dette Papir smugledes ud fra Fængslet og taler i Dag sit ganske enkle, men gribende Sprog om ham. Hvor har hans lagttagelsesevne været levende. Hvad man særlig lægger Mærke til, er hans aabne og ærlige Blik for Naturen og Menneskene. Man kan vist godt gaa ud fra, at denne Sans laa dybt i ham, og ikke blot var en Blomstring før Døden. Læs hvad han skriver om sin »gode Haabs Fængselshave«. »Og en Have har jeg anlagt. Ikke nogen stor Have med Flugtstol og Blomster, men kun lidt Græs, som jeg fandt i Kanten mellem Cementvæggen og Asfalten. Nu staar det og gror i en Tændstikæske og er helt og holdent mit eget grønne Græs. Blot mangler jeg nu en Regnorm. — — — Jeg har kaldt den de gode Haabs Have — jardin des bonnes esperances. Naar engang jeg forlader Cellen, skal den ogsaa have sin Frihed.«

Det er poetisk Realisme, naar han skriyer om Maanen. »— Og Maanen — den urtrofaste Ven og Klode. Kær og gul og gammelkendt hang den midt for Tremmerne og spurgte, hvor i Alverden jeg var henne.«

Hver Søndag var Festdag set med Georgs Øjne. Selv da han sad i Fængslet i Schwering og længtes hjem. »Og om Søndagen, naar Genboernes Rullegardiner blev længe nede, og vi brugte Sæbe til Ansigtet og pudsede Sko med Gulvkluden.« — — — Senere lærte han at dyrke sin Hjemvæ og omsætte den i venligt Livsyn og Forventning til Fremtiden. Saa gik han Tur i kendte Gader med Genkaldelse af Detailler, genopfriskede Ansigter og Mennesker og smaa Tilfældigheder. Efter saadan en »Søndagstur« kom han hjem og fandt sin Hustru. »Jeg tænkte ogsaa paa dig med Mel i Haaret og Forklædet og Smaakagedejg i dybe Fade.« Han beder hende om Tilgivelse for sin Materialisme, der har farvet hans Haab til Fremtiden. Hans Materialisme er ellers forstaaelig nok: »Det blev Aften og halvmørkt og maaske helt mørkt, før man fik fyldt Blikkruset med ildesmagen-de Rockog; dertil fulgte 2 Skiver Rugbrød, som man pyntede med suppevaade Kartofler fra Middagsrationen.«

Hans Humor slaar stærkt igennem, naar han fortæller om de Mennesker, der var hans Fangevogtere. Om en gammel Preusser i civil og med Hagekors i Knaphullet, skriver han, at han rankede sig som »en Tivolikontrollør ved Tælleapparatet«, naar han som Nattevagt anbragte »en højtsvungen Uniformskasket paa sit tykke Hoved«. Eller om »Parteigenossen« med »Hagekorsemblem, som siden 1. April blev udskiftet med et Automobilmærke.«

Den første Maj, Alverdens røde Dag, faar han fat paa Blyantsstumpen i Gemmestedet og siger om Kommunisterne betegnende: »Kommunister er ikke Mennesker, der vil yde noget eller dele noget; men Mennesker, der vil have noget i Modsætning til »Kapitalisten«, der vil have mere endnu.«

Georg Quistgaard er død, men i sin Dagbogs Fabulæren og Mediteren viser han, at han naaede frem til at faa Udsyn over Menneskelandet og Menneskesjælen, et Udsyn, som ikke mange af os, der lever, nogen Sinde vil faa.

Vi vandt i hvert Fald en Krig, siger han. »Det slog mig endnu en Gang, hvor paradoksalt det er og undertiden maa forekomme dem selv, at disse Mennesker holder os indesparret, fordi vi vandt Krigen.«

Enhver, der læser Georg Quistgaards Fængsels-Dagbog, vil bevæges og fortrylles af hans Personlighed og hans Talent. Med Taknemlighed og Stolthed tænker vi paa, at han var en af dem, der døde, for at vi kunde leve.

Helge Andersen.

Adjunkt Frøken Emmy Moes.

Farvel til Frøken Moes

Frøken *Emmy Moes* kom som ganske ung cand. mag. (hun blev Student allerede som 16-aarig) til Roskilde Katedralskole, som hun forlod i Aar paa Grund af Ægteskab. Hendes Intelligens i Forening med Hjertelighed og et kammeratligt og ligefremt Væsen gjorde hende til en elsket Lærerinde. I Roskildenser-Samfundet har hun været Medlem lige fra sin Ansættelse og har altid været en trofast og skattet Gæst. I følgende Artikel giver en af hendes gamle Elever Udtryk for sin Taknemmelighed over for Frøken Moes.

Roskilde Katedralskole er for mange tidligere Elever ikke helt den samme mere. Frøken Moes har forladt Skolen. Hun har giftet sig og har fulgt sin Mand til dennes Arbejde for Ø. K. i Østen.

Da Budskabet kom ud, var Frøken Moes' store Eleyskare i Spidsen med at glæde sig, fordi den af Hjertet under hende denne Opfyldelse af hendes største Ønske, men i Glæden blander sig Vemod, fordi vor Skoletids Verden har ændret sig derved.

De Elever, der i det sidste Tiaar eller saa har gaaet paa Skolen, har ikke kunnet undgaa paa en eller anden Vis at komme i Kontakt med Frøken Moes. Dertil har hendes Stilling været for fremtrædende, saa meget mere, som hun aldrig har sparet sig, naar det gjaldt et eller andet Arbejde for Skolen. Egentlig er hun vel den eneste af Lærerne, som har haft at gøre med alle Eleverne gennem sit Arbejde som Sanglærerinde. Hun har aldrig ønsket at give sig ud for mere, end hun har ment at kunne staa ved. Det har dertil ligget hende fjernt at afsondre sig, omend hun godt har vidst, at det for almindelig Prestige, haade er det letteste og det bedste; tværtimod har hun været Elevflokkens chargé d'affaires hos det høje Lærerkollegium, Lærernes maaske allerbedste Forbindelse med den hujende Skolegaard — og vores allesammens Veninde. Forundrer det, at hun har været det? Hun maatte blive det, hun er saadan. Det er den eneste naturlige Følge af hendes Vitalitet og Menneskelighed.

Legendarisk er snart, hvor mange af hendes »Børn« der i Aarenes Løb har fundet Vej til det lille Hjem paa Fælledvej, hvor de altid har været

velkomne. Det lyder ikke af saa meget, naar det høres, men jeg kan forsikre for, at noget saadant ofte er meget mere end de Kundskaber, der er indterpet os til evig Forglemmelse, denne Menneskelighed udover Bog og Pen mod smaa Mennesker paa et Tidspunkt, hvor de inderligt har Behov derfor.

Jeg maa fortælle om hendes specielle Tilknytning til min Klasse gennem tre Gymnasieaar. Frøken Moes, der var vor Klasselærerinde og havde os i Engelsk, samlede os en 3—4 Gange om Aaret til kammeratligt Samvær i sit lille Hjem. Vi fyldte det til Randen, og alligevel var der altid Husrum nok, fordi der var Hjerterum. Efter Studentereksamen har hun stadig samlet os; glade er vi kommet til hende hvert Kvartal i stort Antal, og paa denne Maade har vi, modsat saa mange andre, kunnet bevare vor Gymnasietids Kammeratskab — maaske det intimeste, der findes. Saadan var Frøken Moes overfor os; andre har andre Minder, for hun har været meget for mange — af Kærlighed til smaa Menneskebørn og til den Gerning, der var hendes, og som ogsaa bragte hende selv Glæde, fordi — hvad et Menneske saar, skal det ogsaa høste.

Frøken Moes har afsluttet den Livsepoke, der hedder »Roskilde Kate-dralskole«. En Majdag 1946 bankede en ny paa Skolens Port og blev lukket ind. En Dag i Juni ringede Bryllupsklokkerne i Vor Frelzers Kirke i København. En Formiddag sent i August startede en Maskine fra Kastrup. — — Naar disse Linier læses, sidder Frøken Moes ude i Siam og hedder ikke Frøken Moes mere, men hun er det samme værdifulde Menneske; vore gode Ønsker vil slutte op om hende, og vore Tanker vil naa hende, vore Tanker og vor Tak for, hvad hun har været for Roskilde Skole og dens »Børn«.

Rolf Krøyer Dahl.

Frk. Moes som Toinette i
»Den indbildt syge«.

Aarets Jubilarer

Ved Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft

50-Aars Jubilarer

Studenter fra 1896

- W. Herschend*, Tandlæge, Gl. Kongevej 84, Kbh. V.
C. Ludwigs, Biskop i Aalborg, d. 19. Aug. 1930.
L. V. H. Madsen, Lektor, Odense Katedralskole.
G. J. L. Rasmussen, nu: Lett, Højesteretsdommer, Strandvej 201, Hell.
H. A. Petersen, nu Bergstedt, Forfatter.
H. K. T. Ronne, Professor, Dr. med., Gothersgade 160, Kbh. K.
A. J. Sarauw, Overtelegrafist, Rødkildevej 72, Kbh. F.
A. Schested, Læge, Chr. Winthersvej 25 A, Kbh. V.
F. J. Smith, Sognepræst, Øsby.
H. P. V. Tolstrup, stud. theol., d. 15. April 1898 i Roskilde.

Realister fra 1896

- H. C. T. Jensen*, Overtoldinspektør, Havnegade 51, Kbh. K.
J. P. Vendelbo Jensen, Telegrafmedhjælper, d. 28. Sept. 1904 i Roskilde.
J. C. Nielsen, Dyrlægestuderende, d. 29. Juni 1912 paa Frbg.
V. P. Schrøder, Grosserer, Kronprinsessegade 14, Kbh. K.
L. C. V. Schumacher, Murermester, Godthaabsvej 142, Kbh. F.
H. S. Smith, Kommunelærer, Organist, Lindevangsalldé 1, Kbh. F.

Dimittender fra IV st. Kl. 1896

- F. A. Kalkar*, Assurandør, Langebrogade 25, Kbh. K.
P. T. Ronne, Fabrikinspektør, d. 13. Dec. 1935 i Kbh.
V. Willamsen, Presseattaché, Vester Søgade 46, Kbh. V.

40-Aars Jubilarer

Studenter fra 1906

- E. C. Bondo*, Kredslæge, Dr. med., Jernbanevej 9, Lyngby.
Ellen Enoksen, gift med Murermester L. Manniche, Osborne House, 397—399
Little Collins Street, Melbourne.
E. S. Flensborg, Overretssagfører, Nybrogade 12, Kbh. K.
G. Fogt, Landsretssagfører, Allehelgensgade 18, Roskilde.
A. Holm, residerende Kapellan, Grenaa.
E. K. Petersen, nu: Park, Overingeniør, cand. polyt., Ved Volden 13, Kbh. K.
A. Werner, Lektor, Bondetinget 1, Roskilde.

Realister fra 1906

- A. P. Andersen*, Teaterejer, Aabenraa.
L. K. Hansen, Trafikkontrollør ved Kbh.s Godsbanegaard, Dannevirkegade 19, Kbh. V.
K. D. Iversen, Forpagter, Krogerup pr. Humlebæk.
T. L. Jeppesen, Lædervarefabrikant, Brovænget 41, Holte.
N. A. Nielsen, exam. jur., Revisor, Sundholmsvej 51, Kbh. S.
J. C. A. Pedersen, Dyr læge, St. Merløse.
B. Pontoppidan, Grosserer, Brøbyhus, Gadevang, Hillerød.

Dimittender fra IV st. Kl. 1906

- D. W. O. Bøserup*, Proprietær, Højrupgaard, Pederstrup, Fyn.
O. Grønnet, Postassistent i Grindsted, d. 20. Juni 1943.
T. Wendelboe Hansen, Forsøgsassistent ved Forstvæsenet, U.S.A., Manitou Exp. Forest, Wooland Park, Colorado.
Svend Høyer, Proprietær, Bromme Mølle pr. Munkebjergby.

25-Aars Jubilærer

Studenter fra 1921

(nysproglige)

- Harald Bredsdorff*, Sognepræst, Magleby pr. Klippinge.
Ingeborg Buch, gift med Kaptajn E. H. D. Havsteen, Ahlmanns Allé 13, Hell.
Inger Bæksted, gift med Lektor Vilh. Stærnøse, Højstrupvej 95, Brønshøj.
Tage Gade, Teglværksinspektør, Skolevej, Taastrup.
Markvard Grubbe, Bogholder, Paludan Müllersvej 10, Kbh. V.
Jens Olav Bro-Jørgensen, Arkivar i Rigsarkivet, Borgm. Jensens Allé 12, Kbh. Ø.
Otto Lund-Andersen, Dommerfuldmægtig, Klosterengen 9, Roskilde.
Bodil Poulsen, gift med Landsretssagfører S. T. Bruun, Fortunvej 9, Charl.
Inge Sandø-Petersen, gift med Højskoleforstander E. B. Nissen, Antvorskov Højskole, Slagelse.

(matematiske)

- Holger Agertoft*, Kontorchef ved Frbg. Skattedirektorat, Højstensgaard, Højbjergvej, Herlev.
Alfred Andersen, Maskiningeniør, Jagtvej 74, Kbh. N.
Svend Godvin, cand. polit., Sekretær ved Otto Mønstedts Fond, Højskolevej 17, Rungsted.
Svend Johannsen, Repræsentant, Odinsvej 22, Aabyhøj.
Inge Kjær, gift med Rutebilejer F. Spøhr, Møllevej 1, Sorø.
Karl Otto Knudsen, Læge, Tølløse.
Else M. Lassen, gift Rostoft, Kommunelærerinde, Wibrandtsvej 5, Kbh. S.
Niels Birger Nielsen, Civilingeniør, Peter Bangsvej 155, F.
Tage F. G. Nielsen, Arkitekt, Køge.
L. Otto Pedersen, nu: Øther, Landsretssagfører, Kalundborg.
Erling Sandø-Pedersen, Civilingeniør, Chr. X.s Allé 67, Lyngby.

Realister fra 1921

- Hans Chr. Andersen*, Direktør, Bondetinget 22, Roskilde.
Lilly M. Bach, Kommunelærerinde, Roskilde.
Inger Bruun, gift med Repræsentant Poul Fischer, Nr. Allé 86, Aarhus.
Frode Bultrup, Overassistent i Kbh.s Magistrat, Willemoesgade 76, Kbh. Ø.
Svend Gade, Møllereparatør, R. R. I, Alberni, B. C., Canada.
Karen Hansen, gift med Boghandler Eriksen, Lundby.
Lauritz B. Hartz, Kunstmaler, Sverrigsgade 14, Kbh. S.
Henning Aage Holm, nu: Malling-Holm, Fabrikant, Joachim Larsensvej 16, Kbh. F.
Thorbjørn Lange, Trætøjshandler, Taastrup.
Ernst Mikkelsen, Grosserer, Henriksholms Allé 54, Vedbæk.
Christian F. Moltke, cand. pharm., Kirkebroen 13, Hvidovre pr. Valby.
Zelle Mourier, nu Fru Wieluch, Vestervang 34 B, Valby.
Børge K. Nielsen, Mekaniker ved Brandvæsenet, 120 Glencroft Road, Kings Park, Glasgow S. 4.
Carl Chr. W. Nielsen, Trikotagehandler, Anettevej 5, Charl.
Kaj Svarre Nielsen, Bankassistent, Roskilde Bank.
Knud Poulsen, Afdelingsleder, Bernstorffsvej 242, Charl.
Erik N. Rasmussen, Handelsgartner, Roskilde.
Gunnar Sandø-Petersen, nu: Sandø, Direktør, Birkerød.
Christian F. Schultz, Gaardejer, Kværkeby Møllegaard pr. Kværkeby.
Margrethe D. B. Schultz, Sygeplejerske, d. 17. Aug. 1931 i Kbh.
Poul Sørensen, Forretningsfører, M. F., Munkebro 13, Roskilde.
Gerda E. Schmidt Wangenheim, gift med Civilingeniør H. Buchwald, Høyrups Allé 8, Hell.

Et Kartotek

Roskilde Katedralskole har grundlagt et Kartotek over gamle Elever. Det er Skolens Bibliotekar, Lektor *G. Skov*, der er kommet med Ideen og har hedt »Roars Kilde« histaa dermed, hvad vi med Glæde gør. For ikke at drukne i ufuldendte Skæbner vil Skolen gerne indskrænke sig til at samle paa Jubilarer, som man vel maa regne med, har afsluttet deres Uddannelse. Vi anmoder derfor alle Jubilarerne om at indsende det i deres Eksemplar af »Roars Kilde« liggende Skema i udfyldt Stand til Lektor *G. Skov*, Roskilde Katedralskole, Roskilde.

»Forberedelsen«

Saa giver vi for en Gangs Skyld Ordet til en rigtig uartig Dreng

Den Livets Lære, som sidder bedst fast, er den, som man opnaar gennem Besvær eller Lidelser.

Dette er efterhaanden, som jeg er blevet ældre, kommet til at staa mig klart, og derfor har mit store Ønske i de senere Aar været, at jeg maatte forstaa at tilegne mig Livets Lære gennem de smaa Besværligheder, saa Forsynet ikke maatte have nødig at sende mig store Sorger eller Ulykker for at vække min Modtagelighed for det Maal af Udvikling, jeg skal tilegne mig i dette Jordeliv.

Den Skolelærdom, der blev proppet ind i mig i sin Tid, modtog jeg i hvert Fald under megen Lidelse og Besvær, men jeg har sikkert heller ikke hørt til de letteste Børn at behandle, thi min Lyst til at gøre Skoletimerne mere livlige og underholdende, og min Ulyst til bogligt Arbejde uden for Skoletiden, skaffede mig efterhaanden en permanent Fuxeplads. Kun een Gang var jeg Dux, men desværre kun en Maaned, og det var den Gang, jeg blev Oversidder i 3. Forberedelsesklasse. Da blev jeg anbragt øverst i Klassen, men her følte jeg mig ikke rigtig hjemme, og snart havde jeg beskedent trukket mig tilbage til min vante Plads.

Jeg rødmer dybt, naar jeg i »Roars Kilde« læser om de mange flittige Elever, og staar ret uforstaaende overfor gamle Elevers Kærlighedserklæringer til Skolen. Noget saadant har jeg desværre aldrig følt, men naar jeg læser Heftet igennem, strømmer Minderne alligevel ind paa mig, og særligt samler de sig om den sjove Forberedelsesskole paa Maglekilde, der staar langt venligere i min Erindring end den, i mine Øjne, skumle og fængselslignende Latinskole.

Skoleforholdene var jo i 1884 noget anderledes, end de er nu, og maaske kan det mere nogle, hvis jeg fortæller lidt om Forberedelsesskolen i de Dage.

Naar man kom ned ad lille Maglekildestræde, snævrede dette pludseligt ved Foden af Bakken ind til en Bredde af ca. 2 Meter. Det skyldtes et stort Trætaarn, som var bygget uden om det Bassin, hvor Maglekilden brød boblende og kogende op af Jorden. Gennem dette Taarn var Indgangen til Skolegaarden. Man gik ind i Taarnet og uden om Bassinet med det høje Jerngitter om og ad en snæver, krum Gang med Bræddegulv, der kunde dundre, naar man trampede, kom man saa ind i Skolegaarden.

Komplekset Maglekilde var ret stort, og med mange forskelligartede Beboere foruden Skolen. En Stue i Sydfløjen og det halve af Østfløjen optoges af Skolestuerne. I Østfløjen boede tillige en Filehugger med Værksted og Svende, og de rappe Hammerslag klingede hele Dagen fra dette Værksted. Vi Dreng kunde ikke lide Filehuggerens Kone, men derimod elskede vi den rare gamle Marie Skolekone, som boede i det nordøstre Hjørne af Skolegaarden. Nordfløjen var beboet af Fabrikant Petersen, der ejede Maskinfabrikken, og hvis to Sønner var

Kandidat Østrup.

Elever paa Skolen. Gennem Halvkælderen under Petersens Lejlighed var der en Udgang mod Nord, men den maatte vi ikke benytte. Kælderen var ellers saare interessant, thi den var altid højt oversvømmet med Kildevand, saa man maatte balancere gennem den paa smalle Brædder og Broer. Vestfløjen havde Privatlejligheder i Stuen, men hele Kælderetagen, der ud mod store Maglekildestræde var Iuld Stueetage, var optaget af Maskinfabrikken, der kunde studeres gennem Kældervinduerne, og som havde vor store Interesse, ligesom Murerne, der i mit første Skoleaar opførte en firkantet Fabriksskorsten paa Nordsiden, der blev forsynet med Aarstallet 1884.

De sanitære Forhold var mildest talt frygtelige. Vort Drikkevand maatte vi tage fra en Jerntud i Stengærdet ud for det smalleste Sted i Strædet. Vi maatte ned paa Knæ, naar vi skulde drikke, for Udløbet var kun hævet ca. 30 cm fra Rendestenen. Dette foraarsagede for Resten en Dag, at en let Arbejdsvogn, som skulde passere Taarnet samtidig med, at en af Drengene slukkede sin Tørst, kom til at køre over hans ene Ankel. Heldigvis tog han ikke alvorlig Skade, men Tilfældet gav Stødet til, at der blev installeret en Vandhane med et modbydeligt tykt Fajancebæger i Messingkæde i Skolegaarden. Vandet fra Jerntuden sagdes at komme fra en Kilde i Rektorens Have. Jeg har aldrig set denne Kilde, men jeg formoder, Vandet maatte passere en Grøft eller lignende, før det kom ud af Tuden i Strædet, for der kom ofte visne Blade og lignende ud sammen med Vandet.

Et Par Skridt fra Kilden laa Toilettet. Det var en lille Bindingsværks Bygning med Dør ud mod Strædet, og Skurets Indre var nærmest forfærdeligt. Først kom man ind i en lille Forstue med toppet Staldbrølægning, den var beregnet til mindre Ærinder, og her var der saa to Døre, en til hver sit Closet, den ene altid aflåst og den anden altid paa vid Gab. Den låsede var beregnet til Lærerpersonalet, men jeg har aldrig set dem benytte det, i hvert Fald aldrig de to Lærerinder. Hvorledes der saa ud bag den låsede Dør, ved jeg heller ikke, men det andet Closet staar lysende i min Erindring. Aftømningen maa have været meget mangelfuld, for jeg husker det kun med en høj Top af Affald, der ragede op over Sædet, saa der var ingen anden Udvej for os Drengene end at kravle op paa Sædet. Den gymnastiske Færdighed, vi herved tilegnede os, kom os imidlertid ikke til fremtidig Nytte, for da vi kom op paa Latinskolen, var Toiletterne der forsynede med et System af Jernstænger paa tværs over Sæderne, der i høj Grad besværliggjorde den efterhaanden tilvante Stilling.

Gymnastiksal havde vi ikke dernede, vi maatte marchere op til Latinskolen og benytte dennes Sal under Ledelse af Herr *Enevoldsen* og Overledelse af Kaptein *Balsløw*, der tilsyneladende kun havde det Hverv at uddele de større Revselsler, selv om jeg maa indrømme, at Herr Enevoldsen ellers havde et fortræffeligt Haandelag.

Badningen foregik fra Jensens Badeanstalt, men senere byggede Skolen sit eget Badehus paa en Pontonflaade. Var vi flinke til Svømningen, belønnede Enevoldsen os med 10 Øre eller smaa Sejlture; 10-Ørerne omsattes omgaaende til »Løder«, de dejlige brune Sukkerklumper, som var Bager Lødes Specialitet.

Skolelokalerne var en almindelig 4-Værelses Lejlighed, samt en enkelt Stue i Sydfløjen, for der var jo 5 Klasser. Der var lavt til Loftet, og Gulvbrædderne var meget slidte. Underste Rude i Vinduerne var grønmaledede, og naar man med Neglen kradsede Malingen af, kunde man fremtrylle hele Kunstværker i en Art klar Silhouet. Pultene var med skraat Laag, som kunde smække larmende i, naar man rejste sig og fik Maven til at lette Laaget. Blækhusene var halvfylde med

afreyne Lapper Trækpapir, som kunde hænge ved Pennene, saa vi kunde faa Lov til at gaa ud til Kilden og skylle Blækhus. Der var en egen interessant Lyd i Pultenes Sideljæle, naar man gned en Støvlesaal op ad dem, og en Tændstik rumlede herligt, naar man rullede den under Skosaalen mod det sandstrøede Gulv. Der var ogsaa gammeldags Kakkelovne med Brænde i Brændekasser. Kastanier maatte vi selv sørge for at medbringe.

Det var altsaa Lokaliteterne, og nu et Par korte Bemærkninger om Lærerstaben.

Først var der Herr Kandidat *Østrup*, han var Skolens Førstander, vi havde ham i enkelte Fag, naar vi havde naaet 3. Klasse. Han var en rar og fredelig Mand, men sely rare og fredelige Mænd kan bringes ud af Ligevægt. Det lykkedes til Tider for mig, og jeg har faaet adskillige Klø af ham, som jeg dog af mit fulde Hjerter har tilgivet ham. Jeg husker bedst hans Lorgnetter, som havde svært ved at blive hængende paa Næsen og derfor var tøjrede med en lang sort Snor. De blev hyppigt og omhyggeligt pudsede, dertil brugte han hed Aande og et uhyre rent Lommetørklæde, og det var en meget omstændelig Proces.

Vor første Lærerinde var den elskelige Frk. *Julie Madsen*, min første rigtig store Kærlighed. Smuk var hun, og rar var hun, og hun var elsket af alle os smaa Elever. Det var derimod Frk. *Sylov* ikke. Blandt mange ubehagelige Metoder havde hun den, at hun yndede at bruge Blykanten af Linealen mod vore Arme og Laar, og jeg maa sige, hun lagde Sjæl i denne Gerning. Jeg kan huske, at Moder en Gang klædte mig nøgen af og fremviste alle mine grønne og blaa Mærker for Familien, jeg var saa stribet som en Zebra, og det blev overvejet at gentage Forevisningen for Rektor, men det blev opgivet af Frygt for, at det skulde afføde Repressalier. Frk. *Sylov* begyndte Dagen med, at vi skulde forevise vore Lommetørklæder. Det var ikke altid, jeg havde mit med, jeg havde jo Trøjeærmet, men saa prøvede jeg at bluffe hende med et sammenkrøllet Stilebogsblad. Det lykkedes ikke altid. Hun havde et særligt Æreshverv til Duxen. Naar der lød en uhøvisk Lyd eller udbredte sig en ubehagelig Duft i Klassen, fik han den interessante Opgave med Næsen at snuse sig frem til Synderen, der saa blev sendt udenfor Døren, i Almindelighed under højlydte Forsikringer om, at det ikke var ham. Jeg husker ogsaa en Vinterdag, da jeg var Ordensdux i den ene Klasse, og nuværende Teaterdirektør *Svend Wedel* var det i Nabo-klassen. Vi havde fodret Kakkelovnene med, hvad vi havde af Kastanier i Lommen, hvilke ellers skulde have været gemt til Timen. Da denne Ammunition omsider var opbrugt, kravlede Svend op paa en Stol og gav sig til at skrive Frk. *Sylovs* Skudsmaal paa Tavlen, og han lagde ikke Fingrene imellem. Saa vender han sig om for at indhøste min Anerkendelse, men hans Ansigt stivnede, thi i Døren bag mig stod selveste Frk. *Sylov* og betragtede hans Værk. Mig skete der ikke noget ondt, og hvad der vederfaredes Svend, husker jeg ikke mere, men jeg glemmer ikke min egen befriende Følelse af, at denne Gang var det ikke mig, der var Synderen.

Naar vi kom op i de to øverste Klasser, øgedes vor Lærerstab med Lærere og Adjunker fra Latinskolen. I Matematik havde vi gamle *Chr. Hansen*, en herlig Type, som blev fortræffeligt skildret i sidste Nummer af »Roars Kilde«. Jeg har aldrig haft Begreb om Matematik og forresten heller ikke haft Brug for det senere i Livet, saa Faget interesserede mig ikke, men jeg morede mig storartet i hans Timer, særligt naar der blev »spundet Tobak«, som han kaldte det, og det bestod i, at tjenstvillige Elever greb Delinkventen og anbragte ham ind over en af Skolepultene, og saa spandt Christian Tobak med sin Spadserestok paa

det dertil egnede Sted efter først at have gnedet Hænderne heftigt og med en slubrende Lyd, som om han vaskede Hænderne i Sæbeskum.

I Dansk havde vi Adjunkt *Mikkelsen*, hvis Nekrolog jo ogsaa stod i sidste »Roars Kilde«. Han var rar imod mig, men det var jeg ikke imod ham; hans Nærsynethed var en altfor fristende Aarsag til Spilopper. Jeg havde ham et Aar som Manuduktør i Latin, da jeg skulde op i Katedralskolen, og læste med ham i hans Hjem, og der var jeg altid artig, for jeg kunde i Grunden godt lide baade ham og hans Hustru, og dér i Hjemmet var der jo intet Auditorium til at applaudere mine Genistreger. Auditoriet i Skolen var nu ellers ikke stort, for vi var kun fra 7 til 15 Elever i hver Klasse.

I Naturhistorie og Botanik havde vi *Peder Wieck*, en gammel elskværdig Herre, vindtør og med en ejendommelig Høgeprofil. Han var graahaaret, og det var ikke saa underligt; en Del af de graa Haar skyldtes maaske mig, thi han var en altfor godtroende og mild Natur til at tumle en Dreng af min Kaliber. Hvad jeg har præsenteret ham af zoologiske Vidundere og udbedt mig Forklaring paa, grænser til det utrolige, og hele Klassen, kun ikke Herr Wieck forstod, at jeg drev Gæk med ham ved mine »naturvidenskabelige« Spørgsmaal.

Som Dansklærer havde vi gamle *Hoffmeyer-Hansen*, »Per« kaldte vi ham. Han var ogsaa et godt Offer. Han havde den Vane at viske Kridtet af Tavlen med Fingrene og saa tørre dem af bag paa Frakkeskøderne, og naar han saa vandrede op og ned mellem Pultene, sad vi med et Stykke Kridt og hjalp ham med at dekorere Skøderne.

I Historie havde vi Dr. *A. Heise*, der senere blev Rektør i Viborg. Han var en lille Mand med et stort, hvidt tilbagestrøget Haar, der næsten naaede ham til Skuldrene. Han led af Skæl i Haaret, saa hans Frakkekrave og Skuldre var helt tilpudrede med hvide Skæl. Naar han fortalte om de nordiske Kæmper, kom han ofte i ildfuld Ekstase, og saa strøg han sig over det hvide Haar og malede i sin Tale et saa livagtigt Billede af Figuren, han beskrev, at han ligefrem voksede og selv antog Skikkelse af den, han fortalte om. Han kløede os aldrig, men han havde en egen myndig Maade at sætte sig i Respekt paa, saa ham lavede jeg aldrig Fest med. Det gjorde jeg heller ikke med vor Religionslærer *Bay*, som jeg syntes, lignede en Apostel, eller vor rare gemyttlige Skrivelærer *Abrahamsen*. Heller ikke med vor Tysklærer *Glahn*, som vandt mit Hjerte ved allerede i den første Tysktime at indlede en Samtale med mig paa Tysk; jeg havde nemlig lært mig en Smule Tysk ved daglig i Sommerferien at omgaas en tysk Ferie-dreng, der var paa Besøg hos Buntmager *Blumensonn*. Tysk blev da ogsaa det Fag, jeg gjorde mig mest Umage med, og det har da ogsaa gavnet mig senere i Livet gennem min Handelsvirksomhed.

Endelig havde vi ogsaa en yngre Lærer til Franskundervisning, der hed *Schoustrup*, og som ikke var helt elsket den Gang; det er han vist først blevet senere. Kan nogen huske den Gravsang, han havde digtet, og som han forlangte, at Klassen skulde synge i Kor, naar et Maadeligt var tildelt en Synder?

For sent, for sent o Yngling du
vel angrer, at du ej endnu
har lært din franske Grammatik
og dine Glosser paa en Prik.

Gloser skulde udtales med to s'er og kort o. Den Gravsang blev sunget saa ofte over mig, at den staar naglefast i min Erindring.

Og her er et andet af de Kvad, der med Rette blev sunget over mig:

Din Bog i Orden være bør,
for sorte Fingre ren og tør,
ej ryggesløs, ej uden Blad,
og ej i Midten skilles ad.

Nu har jeg fortalt om Skolen og Lærerne, nu mangler jeg kun Eleverne. De var alle raske, glade Dreng, som ikke adskilte sig fra andre Skoledreng i samme Alder fra den Tid, og alle dem, jeg senere har mødt i Livet, har klaret sig godt. Kun en enkelt Gruppe vil jeg ofre et Par Ord paa, og det var de tilrejsende. Det var et særligt livligt Folkefærd, især den Del af dem, der benyttede Korsørbanen. De var saavel Passagerernes som Togpersonalets Kilde til Ærgrelser og Bryderier. De havde blandt andet dannet en Skytteforening med Præmier til den, der kunde skyde flest Vogterhusvinduer ud med Slangebøsse, mens Toget kørte forbi. Jeg husker ogsaa, at de en Gang havde sluppet levende Karusser ud i det store Kildebassin, hvor Behoerne hentede deres Drikkevand, men Ballonen revnede, da de en Dag i Toget havde trukket Tøjet af den mest artige af Flokken og smidt ham af Toget, da det holdt i Viby, men til den Side, der vendte bort fra Stationen, og saa dryssede de Tøjet Stykke for Stykke ud af Vinduet, medens Toget kørte bort fra Stationen, og den stakkels nøgne Unge maatte løbe efter Toget og samle Klæderne op. Det var deres sidste store Genistreg, for den blev indberettet til Skolen, og de mest geniale forsvandt stille fra vor Synskreds. Det var et stort Savn.

Det er maaske moralsk nedbrydende, naar jeg beretter, at selv disse, i Skolens Øjne, umulige Menneskespirer er slupne helskindede gennem Livet, og en enkelt af dem er det endda materielt set gaaet særdeles godt.

Til Slut skal jeg kun meddele, at da jeg jo ikke ved, hvilke ubefæstede Sjæle der kommer til at læse ovenstaaende Erindringer, vil jeg minde dem om, hvad jeg nylig læste i en eller anden Rektortale, nemlig at det kun var i gamle Dage, den dovne og uartige Elev kunde blive til noget i Verden, og det vil jeg gerne tro, for Verden har forandret sig kolossalt fra den Gang, jeg var Dreng — jeg synes bare ikke til det bedre.

Eiler Petersen.

Vilhelm Wiehe.

Fra Firsernes Roskilde

Der var megen Interesse for Teater den Gang i Roskilde, baade for virkelig Teater og, ikke mindst, for Dilettant-komedier, man havde saadanne Udtryk som at være »teatergal«, »bidt af en gal Skuespiller«, »have en Skuespiller i Mave«. Nu er Interessen baade i Roskilde og andetsteds, i Tilbagegang, særlig blandt Ungdommen, der ganske svigter, den har saa meget andet i Hovedet, der er Filmen, som end ikke kendtes af Navn i Firserne, den er Teatrets svorne Fjende.

De omrejsende Selskaber kom paa deres Vej altid til Roskilde, der ansaas for en god Teaterby, hvilket den ogsaa var; Direktørerne var glade for den gode, store Scene paa Hotel Prinsen, der var større og bedre end Scenerne i de allerfleste Provinsbyer med Undtagelse af Odense og Aarhus. Der blev paa Prinsen spillet Stykker, som krævede baade Udstyr og Masseudfoldelse, jeg mindes saaledes en Forestilling, der gik stort Gny af i Byen og Omegnen, nemlig »Kejserens Kurér«, hvor man saa veritable Slag, Bombardement af Byer, hvor store Bomber røg ind over Scenen, ja endog Ildebrande. Teatret paa Prinsen havde, hvad der var sjældent paa Provinsscenerne, en Lem i Gulvet, ad hvilken overnaturlige Væsener kunde stige op eller synke i Jorden.

De omrejsende Teatertrupper var den Gang anderledes organiserede end nu om Dage, hvor en Direktør samler et tilfældigt Personale til at udføre Rollerne i et Stykke, der har vakt Opsigt i København; naar Stykket er udspillet, spredes Personalet for alle Vinde. Den Gang havde Direktørerne i Provinsen faste Trupper, der Saison efter Saison blev hos den samme Leder; derved skabtes et Sammenspil, som gennemgaaende var bedre, end det, man nu ser paa Hovedstadens Privatteatre, hvor Personalet kommer og gaar.

De mest ansete Trupper den Gang var ledede af *Cortes* og *Rasmussen*, der jævnlig rekrutterede de københavnske Scener; nogle af de bekendteste Kunstnere i København havde erhvervet deres Guldsporer hos *Cortes* og *Rasmussen*, saaledes Fru Betty Nansens Forældre, *Frederik* og *Marie Müller*, *Vilhelm Wiehe*, *Lindstrøm*, for blot at nævne nogle enkelte. V. Wiehe optraadte i Roskilde hos *Rasmussen*, hos hvem han erhvervede det, som han endnu manglede, Rutine, noget, som lettere opnaaedes i Provinsen med det skiftende Repertoire; end ved Hovedstadens Teatre; han blev en af *Dagmar*teatrets Støtter. Den bærende mandlige Kraft ved *Rasmussens* Selskab var *Brandstrup*, Broder til Billedhuggeren *Ludvig Brandstrup*; Komikken repræsenteredes af *Hyltoft*, og Elskerindernes

Roller tilhørte den kønne *Elga Betzonich*, Datter af Forfatteren til »Landsoldaten«, der vakte saa umaadelig Opsigt paa Dagmar-teatret, at det gik en hel Saison, noget den Gang uhørt; det var Stykkets Scener fra Krigen 1848, der greb Sindene saa stærkt, at man fra hele Landet valfartede til København for at se »Landsoldaten«; der blev foretaget Selskabsrejser fra de fjerneste Egne, selvsagt ogsaa fra Roskilde. Stykkets Sange lød i Kor fra Skolegaarden; med Forkærlighed sang man »Ved Bau der slog en Kugle mig et Hul, Faldera« og »Slesvig, vort elskede omstridte Land«.

To saa berømte Kunstnere som *Frederik Madsen* og hans Hustru, *Caroline Recke-Madsen* kastede en Gang Glans over Teatret paa Prinsen under deres Tourné med Rasmussen. *Frederik Madsen* var Datidens mest fremragende komiske Skuespiller. *Caroline Recke-Madsen* var i Firserne meget populær i Roskilde gennem de af hende digtede Sange, som hørtes i alle musikalske Hjem, og dem var der mange af i Roskilde; Melodierne var komponerede af hendes Fader, *H. C. Lumbye*; disse Sange var, hvad man den Gang kaldte følsomme, nu kalder man det med en let Biklang af Foragt sentimentale, Nutiden er ikke følsom. Enkelte af Sangene kendes vist endnu af Navn »Du spørger mit Dreng, hvad jeg vil med den visne Viol« og »Nær Kysten paa Fyn«, men de synges ikke mere; vovede nogen Forsøget, vilde Sangene drukne i Latter, meget uretfærdigt, men Smagen skifter, og de kan komme paa Moden igen. Den Gang laa Fru Recke-Madsens Sange smukt indbundne, paa Dagligstuebordene i Roskilde ved Siden af Bulwers »Nat og Morgen«, som man foretrak for Dickens Romaner, hvad man gjorde ved *Frederik 7's Hof*, Bulwer var Grevindens Yndlingsforfatter.

I Roskilde kaldte man Fru Recke-Madsen »Laja«, det havde man hørt fra København. Navnet havde sin Oprindelse derfra, at Fruens første Mand, Lystspilforfatteren *Adolf Recke*, plejede at kalde sin yndige unge Kone op efter en af de tre Gratier, *Aglaiia*; *Frederik Madsen* strøg den første Stavelse i Navnet, da han sagde, det lød som »Ak Laia«, hvilket formentlig kunde misforstaas. Der var en anden Sang, som ogsaa havde Tilknytning til Fru Recke-Madsen, uden at være skrevet af hende selv, det var hendes Bravournummer fra *Adolf Reckes* »Rejsen til Kina«, »Hvor den høje og dunkle Pinje laaner Skygge til Bondens Vinje«. Den kunde et Nutidspublikum maaske til Nød taale at høre. En af *Adolf Reckes* Enaktere, »*Berthas Klaver*«, der var inspireret af Fru Recke-Madsen, blev spillet i Roskilde i min Tid, og særlig Sangene, hyperromantiske som de var, vandt Genklang i Roskildensernes Hjerter; Vaudevillens Sange lød i Skolegaarden, uden at det lykkedes Adjunkt *Lassen* at standse dem.

Fru Recke-Madsen komponerede selv; en af hendes smukkeste Kompositioner

Lindstrøm som »Landsoldaten«.

Caroline Recke-Madsen.

var Melodien til Bjørnsons Digt »Han tvær over Bænkene hang«, der ogsaa blev sunget i Roskilde og lokkede Taarerne frem i Øjnene paa mangen en sværmerisk ung Pige; men saa skete der noget: Kantor *Jähnigen* havde været i København og hørt Digterens Søn Bjørns Parodi paa Faderens Sang; kort efter havde Redaktøren af Roskilde Tidende, *Christiansen*, Herreselskab i Anledning af sin Fødselsdag, og *Jähnigen* sang. Det var en lun Sommeraften, og Vinduerne stod aabne, saa Folk paa Gaden kunde høre Sangen. Pludselig intonerede Kantoren »Han tvær over Bænkene hang« med alle den unge Bjørnsons kaade Variationer, hvoraf flere med et meget mildt Udtryk var uanstændige; særlig Omkvædet. Næste Dag kunde hele Byen den omdigtede Sang, og fra nu af var det umuligt at foredrage Originalen i et Selskab, hvor der var Damer til Stede, for Damerne rødmede, og Herrerne lo; man sad og tænkte paa Omdigtningen.

Der blev spillet megen Dilettantkomedie i Roskilde, ogsaa paa Kathedralskolen; en Gang, før Skoleballet, opførtes Hostrups »Soldaterløjer«, der blev sat i Scene af to af Skolens Lærere, Mathematiklæreren Adjunkt *Christian Hansen* og Sanglæreren Kantor *Jähnigen*. *Christian Hansen* havde i sin Ungdom spillet i Studenterforeningen, Kantor *Jähnigen* var meget teaterinteresseret og spillede iøvrigt selv Komedie. »Soldaterløjer« egnede sig godt som Skolekomedie, da der kun er een Damerolle i »Sangspillet«, som det hed, Rollen maatte nemlig nødvendigvis udføres af en mandlig Elev, da Begrebet kvindelige studerende ikke eksisterede den Gang, saa lidt som der var kvindelige Medlemmer af Studenterforeningen, hvor Damerollerne udførtes af ganske unge Studenter.

Til Emilies Rolle udsaa de to Instruktører *Johannes Holbech*, den senere meget bekendte Tegner, hvis Stemme endnu ikke var i Overgang. Han foredrog Sangene pænt, uden at det paa nogen Maade lød latterligt.

Hostrup levede endnu, og derfor spillede »Det kongelige Teater« hans Vaudeviller i Firsernes Dragter, og det skete selvfølgelig ogsaa i Roskilde. Hostrup havde nylig prædiket i Roskilde, jeg hørte Talen, af hvilken jeg ikke husker andet, end at Digterpræsten otte Gange gentog »I skulle være glade«; Hostrup var Grundtvigianer og hørte til den Retning, man kaldte den glade Kristendom.

Den, der udførte Løjerne, Anker, spillede med Humør af en anden Præstesøn, hvad Holbech ogsaa var, *Møller-Holst*, hvis Fader var Sognepræst i Kyndby i Horns Herred; han blev senere Ingeniør. Anker skal spille en Scene paa svensk, og det kneb lidt for ham, men han fik god Hjælp af den svenskfødte Fru *Østrup*, der var gift med Bestyreren for Latinskolens Forberedelsesskole. *Møller-Holst* havde været i København i en Ferie og der afluret *Olaf Poulsen* nogle Kneb; han fandt saaledes paa, i den Scene, hvor han skulde agere gal Mand, at lade,

som om han fangede Fluer i Luften med den højre Haand; han varierede ogsaa den berømte Skuespillers Improvisationer om »Peter og Peters Fader« i det uendelige: »Et Aar efter min Moders Død fødte min Fader en Søn, det var mig.« Møller-Holst skaffede sig ogsaa en god »sortie«, som det hedder i Teatersproget, ved at slaa en Kolbøtte, inden han efterlod den forbløffede Prokurator Barding.

Et andet sprogligt Dilemma var for Haanden, idet *Peter William van Wylich*, der skulde spille den svedne Gaardskarl, Mads, ikke var den fynske Dialekt mægtig, han kunde kun jysk, hans Fader var Forpagter paa den vestjyske Gaard Nørholm. Nu var gode Raad dyre; men Christian Hansen klarede Ærterne, han kaldte mig hen til sig og spurgte, om jeg kunde tale fynsk: »Nej,« sagde jeg, »jeg kan blot langelandsk.« »Skidt,« sagde Hansen, »det er der saamænd ingen, der kan høre Forskel paa,« og jeg blev beordret til at give Mads et Kursus i det langelandske Maal, og dermed var den Sag klaret.

Peter William van Wylich.

Peter van Wylich var Sønneson af Præsten i Greve Sogn ved Høje Taastrup, Modellen til Pastor Blicher i »Nøddebo Præstegaard«, som Familien iøvrigt stillede sig noget kritisk over for.

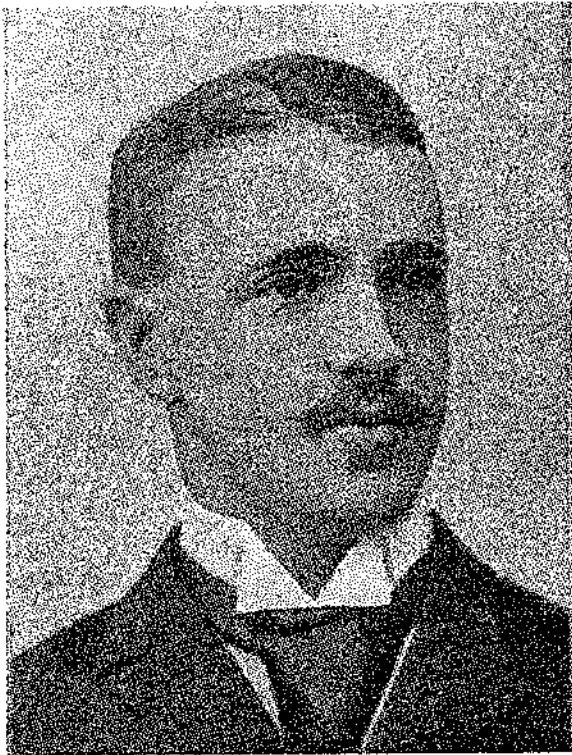
Lieutenant Vilmer var betroet til *Rudolf Thorning-Madsen*, der klarede Rollen med Glans, takket været hans Sangstemme, der lød kønt, naar han foretog Heises Melodier til »Soldaterløjer«s Sang. Rudolf Madsen blev et dygtigt Menneske, han døde i Forfjor som Ingeniør ved Magistratens Kloak- og Vejvæsen. Vi kom ind i Skolen samme Aar og sluttede et varmt Venskab, der varede til Rudolf Madsens Død.

Den eneste af os, der havde optraadt før, var *Volmer Albeck*. Han kom efter Sommerferien fra Birkerød Kostskole, hvor Teaterinteressen blev meget dyrket, Rektoren var en Broder til *Kristian Mantzius*, og *Karl Mantzius* var en flittig Gæst paa Skolen; hos ham havde Albeck gjort Studier i Marken.

En Aften efter Prøve hos Jähnigen i

Frederik Madsen.

Rudolf Thorning-Madsen.

Frøken Petersens Pensionat diventerede Albeck os med at gengive en fransk Monolog, som hed »En Fløjtesolo«. Olaf Poulsen havde nylig spillet bemeldte Monolog, hvis Morsomheder udelukkende bestod deri, at Fløjtenisten overhovedet ikke kom til at fløjte, men hver Gang han begyndte, blev afbrudt. Løjerne var aldeles harmløse, men »Det kongelige Teater«s Publikum forargedes, det morer Publikum saa meget at blive forarget, og der blev hysset. Da man i nogle anonyme Breve til Kammerherre *Fallesen* truede med at foranstalte en Pibekonzert, blev Stykket straks henlagt; man ønskede ingen Gentagelse af den nylig stedfundne Pibekonzert efter Opførelsen af den franske Ballet »Statuen«. I begge Tilfælde gjorde man gældende, at »Det kongelige Teater« ikke var nogen passende Ramme for »tomme Løjer«, sligt hørte hjemme paa »Sekondteatrene«, som de andre Scener den Gang kaldtes. Albeck gengav Fløjtesoloen med alle Mantzius' Betoninger,

hans ironiske Sideblik, endog med hans lidt tørre Stemme.

Sufflørers vanskelige Opgave var betroet *August Hellesen*, Søn af Grosserer Hellesen i Roskilde. Han blev senere Præst i Køge, efter i nogle Aar at have ledet Realskolen i Rudkøbing og samtidig redigeret Byens konservative Organ »Ølandenes Dagblad«. Han blev gift med den nydelige, blonde *Bertha Müller*, Datter af Byrådsmedlem *Carl Müller*, hvis store Manufakturforretning nu ejes af Sønnen Aage.

Nogle af Skolens Lærere spillede ogsaa Komedie, Kantor Jähnigen udførte saaledes ved en velgørende Forestilling Majorens Rolle i Heibergs »De Danske i Paris«, og sang med megen Bravour det malmlfulde Omkvæd »Danmark, dig følge Held og Hæder«. En god Partner havde Jähnigen i Købmand *Sewerin*, der spillede den fjogede Oppasser Mikkel. Sewerin havde Manufakturforretningen i Algade tæt ved Stændertorvet og var med i alle Privatforestillinger i Roskilde, hans Fag var udelukkende det komiske, og han var langt mere end Dilettant.

Jeg husker, at Overlærer *Mikkelsen* en Gang sagde noget om, at det var en Fejl af de københavnske Teatre, at de aldrig spillede »Familietvist« eller »Det mærkværdige Aar«, da det efter hans Mening var et af Hostrups allermorsomste Stykker, og da der en Gang skulde spilles til et eller andet velgørende Formaal, foreslog Mikkelsen, at man benyttede dette Stykke: Det blev virkelig morsomt; Mikkelsen selv var kostelig, navnlig af Maske, som Ramler, Fru Mikkelsen spillede Ramlers Kone, og Sewerin var Snyltegæsten. Bagefter spillede H. C. Andersens »Den ny Barselsstue«, hvor Mikkelsen boltrede sig af Hjertens Lyst som Poeten; Fru Mikkelsen spillede Rollen som Poetens Kone.

Maglekilde-Petersen var den fødte Skuespiller, ligesom han var den fødte Oplæser, hans Fortællinger var som bekendt beregnede paa Oplæsning. Jeg mindes ham fra en Opførelse af Hertz' »De fattiges Dyrehave«, hvor han gjorde

mange Løjer i den Scene, hvor han sidder og tæller Perpendikkelens Slag og dermed mod sin Vilje giver det elskende Par Lejlighed til at flygte. Som medspillende havde Maglekilde-Petersen gerne Frøken *Schram*, Datter af Købmand Schram, der ejede den store Villa paa Hjørnet af Blaagaardsstræde og Vejen ned til »De høje Stier«; hun havde en komisk Aare, der navnlig kom til sin Ret i et Stykke, der hed »Naar man har Fanden til Morbroder«. Stykket var skrevet af Pseudonymet Peter Sørensen, der senere kastede Masken og skrev under sit virkelige Navn *Carl Møller*. Scenen mellem den sirup-søde, skruede Amalie og hendes affekterede Tilbeder, Adolf, blev spillet saa morsomt af Frøken Schram og Maglekilde-Petersen, at Taarerne løb ned ad Kinderne paa Tilhørerne af bare Latter. Generalkrigskommissær Vinkel blev spillet af Skolebestyrer *Jacobsen* med den rette gravitetiske Alvor og med en Skikkelse, som havde han Staaltraad i alle Lemmer.

Af alle dem, der traadte frem for Publikum i Roskilde, var *Schaltz* den, der havde det mest absolutte Talent, og var han gaaet Skuespillervejen, havde han med Lethed klaret sig. Talentet var flersidigt, men hans egentlige Fag var Elskere, han kunde ogsaa spille lystige Galninge, som Peter Vinkel i »Naar man har Fanden til Morbror«. I en Rolle af saa ganske modsat Natur, som Urmager Vosborg i »Familietvist« spillede han sammen med Overlærer Mikkelsen; ude i Livet kunde man vanskeligt tænke sig noget saa forskelligt som Mikkelsen og Schaltz, men her supplerede de hinanden som de to Filistre, saaledes kaldte man Typen den Gang. Folk troede i Almindelighed, at Schaltz vilde søge til det rigtige Teater. En Gang efter en Forestilling, i hvilken vi begge havde spillet, spurgte jeg Schaltz, om han ikke vilde være rigtig Skuespiller, men dertil svarede han med et afgjort og alvorligt Nej, saa jeg fik Indtrykket af, at der laa en bestemt Grund bag ved. Senere oprettede Schaltz Kaffe- og Thehandelen paa Hjørnet af Skomagergade og Blaagaardsstræde.

F. Ahlefeldt Laurvig.

»Rundt Roskilde Fjord«

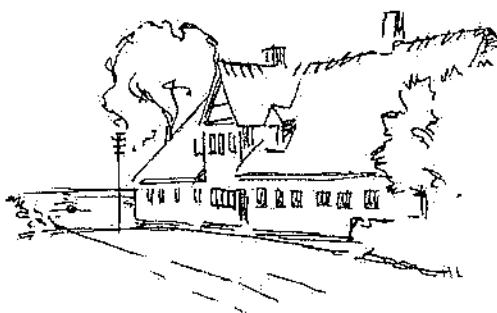
Vidt spredt over Danmarks Land sidder gamle Elever fra Roskilde Skole og mindes den By og den Fjord, der blev Rammen om de mange Skoleaar. Lad disse Minder for en Stund tage Glans og Farve ved at læse vor Skolekammerat *Arthur Fangs* nye Bog: »Rundt Roskilde Fjord«. Enhver gammel Roskildeelev vil faa en smuk Oplevelse derved.

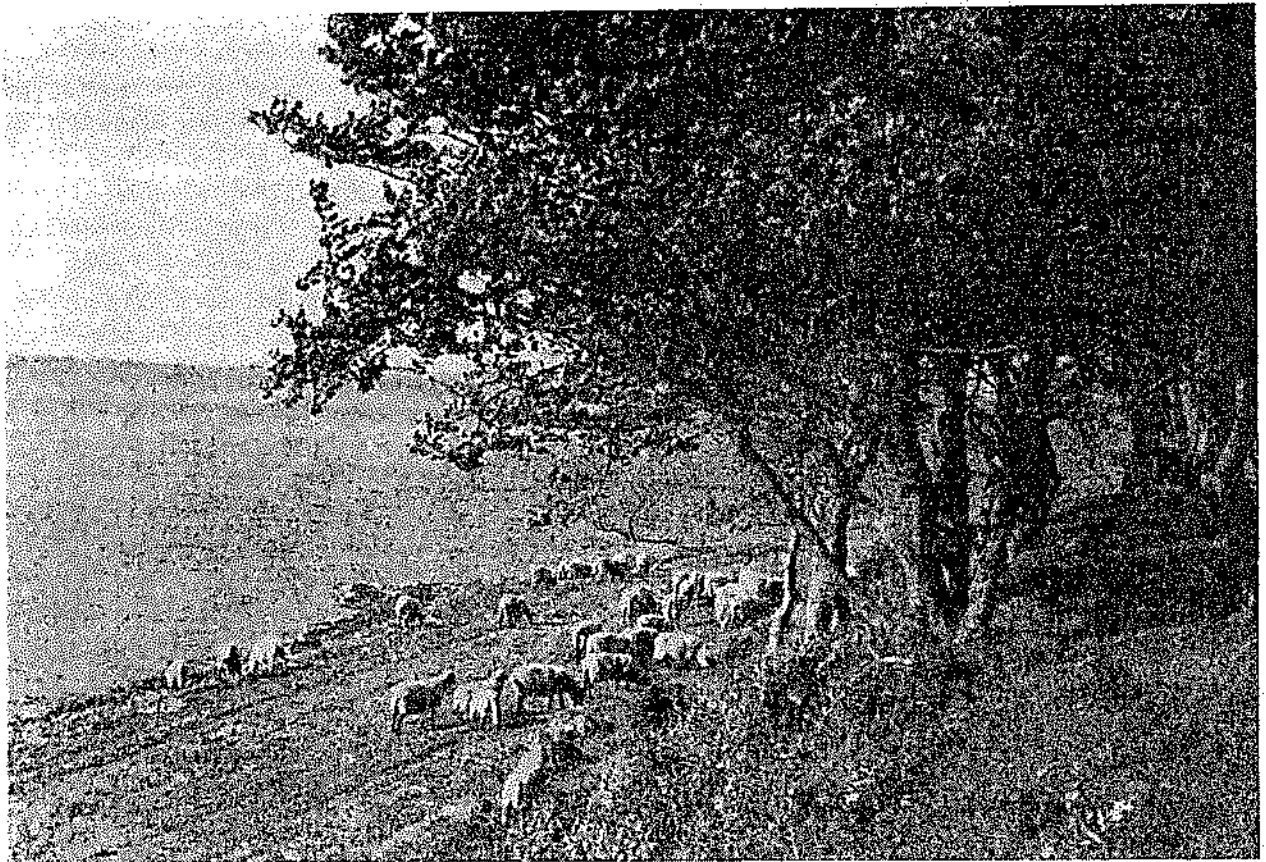
Bogen er trods sit fornemme Udstyr (over 100 dejlige Billeder og fornemt Papir) meget prishillig. Den er udgivet af Roskilde Turistforening paa Erh. Flensborgs Forlag, d. v. s. hos en anden Skolekammerat, Boghandler *A. Flensborg*, der er Formand og primus motor i Turistforeningen. »Roars Kilde« omtalte sidste Aar det store nye Værk om Roskilde. De, der anskaffede det, (det er nu udsolgt) kan bevidne, at de to gamle Klassekammerater, Fang og Flensborgs mangeaarige Samarbejde ved den Lejlighed igen stod sin Prøve. Resultatet er ikke ringere denne Gang.

Turen omkring Roskilde Fjords sydlige Del starter paa Torvet i Roskilde, ved Foden af Domkirken, som paa hele Vandringsen overalt drager Blikket til sig, gaar derpaa nordud langs Fjordens Østside, fra Jyllinge over Eskildsø til Østskov og Sønderby, videre til Selsø-Skibby, ned langs Fjordens Vestside og hjem gennem Bognæs og Boserup. Og hvad oplever vi ikke paa den Tur i *Arthur Fangs* Selskab? Han skildrer Natur, Arkitektur, Arkæologi, Fiskeri, Historie, Botanik, Zoologi og Kulturhistorie paa de Steder, Turen naar, paa en Maade, der ikke et Øjeblik bliver kedelig. Sin store Viden om Tingene smugler han som den fremragende Journalist, han er, ind i sin letløbende og ubesværede Beretning, der intet Øjeblik tynges af de mange »facts«. Lad som Eksempel hans Besøg i Lindenberg Kro blive citeret her: »Inde i den lavloftede Krostue, hvor man falder saa Pokkers godt til, fortæller Væggene en hel Del. Her hænger en Gengivelse af Otto Baches mere end kendte »Et Kobbelt Heste udenfor en Kro« med sin lidt frie Gengivelse af Lindenberg Kro. Brændekilde er mere omhyggelig med Detaillerne paa sin farverige Ølplakat. Er det alligevel ikke rart, at der et Par Steder i Landet endnu er saadan en rigtig gammel Kro — slet ikke af Pappmaché? Hvor Rejseladen endnu er — med tilpas Duft af Ammoniak, og hvor Stenen, som Rytterne træder op paa, naar de svinger sig i Sadlen, endnu ligger ved Krostuens Dør, og hvor man kan faa en kælder-kold Bajer, der ikke er blevet ødelagt i et elektrisk Køleskab.«

Saa er det vist ganske overflødigt at sige mere om den Bog. God Tur.

Hans Rønø.

Illustrationer fra Arthur Fang: Rundt Roskilde Fjord. Øverst: Anemonetæppe i Boserup Skov.
Nederst: Skovbryn i Bognæs Vesterskov.

Roskildenser-Samfundets Dagbog

Generalforsamling 1945

Lørdag den 27. Oktober 1945 Kl. 14 afholdt Roskildenser-Samfundet sin aarlige Generalforsamling i Skolens Festsal.

Formanden, Lensgreve *F. Ahlefeldt Laurvig* aabnede Generalforsamlingen med en Mindetale for Kammerherre *Oxholm* og foreslog Rektør *Lauritsen* valgt til Dirigent.

Rektør gav derefter Ordet til Formanden, der afgav følgende Beretning:

Som De vil erindre, holdt vi i Fjor ordinær Generalforsamling, efter at vi af Grunde, som vi nu kan omtale, havde aflyst Generalforsamlingen for 1943. Umiddelbart forinden havde Arrestationen og Deportationen af de danske Jøder fundet Sted, og som Protest herimod vedtog Bestyrelsen eenstemmigt paa mit Forslag at aflyse Roskildenser-Samfundets Generalforsamling med paafølgende Fest. Paa Generalforsamlingen i 1942 var der blevet nedsat et Lovudvalg bestaaende af Fryd, Michelsen og Sprechler, og dette Udvalg fik saaledes to Aar til Arbejdet med en gennemgribende Revision af Foreningens Love. Paa Generalforsamlingen 1944 blev de reviderede Love forelagt Medlemmerne og vedtaget, hvorved denne vigtige Sag blev bragt til en endelig Løsning.

Desværre var det i Fjor umuligt at holde den sædvanlige Fest efter Generalforsamlingen, men efter Sprechlers Forslag var Generalforsamlingens Deltagere Foreningens Gæster til en Kop Kaffe paa »Prinsen«. Da Jubilarerne fra 1943 og 44 saaledes ikke havde været Foreningens Gæster, har vi i Aar inviteret 3 Hold til Festen i Dag, og godt 100 har glædet os ved at modtage Invitationen.

Paa Grund af Forholdene blev der heller ikke afholdt nogen Vinterfest i København i Aar, men vi haaber at kunne afholde en i den kommende Vinter.

Rusgildet i Roskilde fandt derimod som sædvanlig Sted paa Translokationsdagen under festlige Former og i straalende Sommervejrr paa »Fjordvilla«, hvor der var rigelig Plads til de over 400 Gæster. Desværre var baade Formanden og jeg forhindret i at være til Stede, hvorfor Direktør Sprechler præsiderede, og Lektør Werner holdt Rustalen.

Ved Translokationen blev der som sædvanlig uddelt Idrætspræmier, skænket af Roskildenser-Samfundet, til de dygtigste Elever.

I dette Efteraar afholdtes det sidste Bestyrelsesmøde under Kammerherre Oxholms Ledelse. Paa dette blev vedtaget at støtte det af Arkitekt Leo Heiberg indsendte Forslag om Nedsættelse af en Æresret indenfor Roskildenser-Samfundet. Bestyrelsen lægger megen Vægt paa, at Diskussionen om disse Sager undgaas paa Generalforsamlingen, og at Æresretten kommer til at fungere paa en saglig og værdig Maade.

Kort efter Bestyrelsesmødet modtog vi den sørgelige Meddelelse om Kammerherre Oxholms pludselige Død, og Bestyrelsen samledes derfor igen for at konstituere sig. Paa mine Kollegers Opfordring paatog jeg mig Hvervet som Formand, Sprechler Næstformand, og Fryd afløste Rørdam som Sekretær, da denne

ønskede at fratræde. Werner er stadig Kasserer, og Michelsen og Sprechler administrerer fortsat Understøttelsesfonden.

Under næste Punkt paa Dagsordenen vil Kassereren gøre nærmere Rede for Regnskabet, der er tilstillet Medlemmerne gennem »Roars Kilde«. Jeg skal blot gøre opmærksom paa, at den glædelige Tilgang af Medlemmer stadig fortsætter. Roskildenser-Samfundet, der nu har over 1000 Medlemmer, er, saa vidt jeg ved, det største Skolesamfund næst efter Soraner-Samfundet. Det er ogsaa meget glædeligt, at Formuen er i stadig Vækst, takket være ikke mindst Overlæge Sjøbergs og andre Medlemmers Gaver.

Som De vil se af Regnskabet, vokser ogsaa Understøttelsesfonden. I de sidste Aar har dennes Virksomhed ikke været særlig stor, men vi venter alle, at de kommende vanskelige Aar vil stille store Krav til vor Understøttelseshjælp.

Navnlig i disse mørke Aar, da vi til Dels har været afskaaret fra at samles, har »Roars Kilde« haft en Mission. Paa det fortræffelige Grundlag, som Rørdam skabte, er der arbejdet utrætteligt videre af Rønø, og det er mig en stor Glæde at erfare, at Medlemmerne deler denne Opfattelse.

Foruden at miste vor Formand har vi ogsaa haft den store Sorg at miste den ene af vore Revisorer, Sparekassedirektør Erbe, som jo ikke blot havde paataget sig det ansvarsfulde Hverv sammen med vor veltjente gamle Revisor, Meyn, at revidere Foreningens Regnskaber, men tillige bevirkede, at Roskilde Sparekasse støttede Understøttelsesfondens Arbejde ved gratis Administration.

I hans Sted har vi fornaaet Sparekassedirektør Holme til at fungere som Revisor paa forventet Approbation, og skønt Bestyrelsen af rent formelle Grunde har næret Betænkeligheder ved dette Arrangement, fordi Sparekassen tillige administrerer Understøttelsesfondens Midler, haaber vi, at Generalforsamlingen vil give dette Valg sin Godkendelse.

En af vore vigtigste Opgaver er at styrke og udvikle det gode Forhold til Skolen, og denne Opgave ligger Bestyrelsen stærkt paa Sinde. I disse Bestræbelser har vi ikke blot en fortræffelig Støtte i Rektor, hvis Interesse for vor gamle Skole er enestaaende, men ogsaa i hele Lærerkollegiet. Det var mig en stor Sorg ikke at kunne være til Stede ved Rusfesten i Aar — ogsaa af den Grund, at jeg havde glædet mig meget til Samværet med Lærerne og deres Fruer.

Foruden Oxholm og Erbe har vi i det forløbne Aar mistet følgende Medlemmer: Hovedkasserer *M. Christensen* (R.87), Fabrikant *H. Frellsen* (R.20), Lektor *L. Heuer*, Apoteker *G. Hegge* (S.95), Læge *Aksel Kristensen* (S.16), Overbibliotekar *Harvalda Poulsen* (S.04), Branddirektør *O. Skeel* (R.80), Translatør *A. M. Feigh* (S.91), samt de i Frihedskampen faldne, nemlig: stud. med. *Cato Bakman* (S.38), stud. med. *Troels Bredkjær* (S.40), Savværksejer *Poul Kristiansen* (udg. 1911), Læge *Knud Nordentoft* (S.15), Politifuldmægtig *Thorkild Petersen* (S.32) og Kunsthandler *Georg Quistgaard* (udg. 32).

Vi vil mindes ikke blot dem — men alle dem, der i disse Aar er faldet for Danmarks Sag. Rektor har faaet den smukke Tanke paa Skolen at anbringe en Mindetavle for vore Skolekammerater, der er faldet i Frihedskampen under Besættelsen.

Bestyrelsen vil anbefale, at Roskildenser-Samfundet paatager sig Opsætningen af denne Mindetavle og at Generalforsamlingen vedtager, at Midlerne hertil paa Grund af Opgavens ganske særlige Karakter tages af Grundfonden.

Alle rejste sig og gav Tilslutning til Formandens Forslag.

Werner aflagde det reviderede Regnskab. Driftsfondens Indtægter har været 4607 Kr. i Aaret, der svandt, og da man paa Grund af Forholdene i Fjor undlod

at holde Festen for Jubilarerne, havde Udgifterne kun været 2700 Kr. Kassebeholdningen var nu paa 6053 Kr. Kapitalen og Formuen udgør 63.354 Kr.

Regnskaberne godkendtes.

Grosserer *Aage W. Petersen* foreslog, at Roskildenser-Samfundet gjorde en særlig Indsats for at komme over Soraner-Samfundet i Medlemstal og takkede Lensgreve Ahlefeld Laurvig for Rusfesten i Sommer, der havde været en uforglemmelig Oplevelse.

Sprechler hyldede den nye Formand. For Bestyrelsen havde der kun været een at vælge, og Lensgreven erklærede sig villig. Hvad vor nye Formand med sin Rundhaandethed betød for Roskildenser-Samfundets Vækst, var ikke til at maale. (Bifald.)

Sprechler aflagde derefter Beretning om Studie- og Understøttelsesfondens Virksomhed. Laanegrænsen kunde nu takket være Overlæge Sjøbergs store Gave sættes op til 1500 Kr. Der var bevilget 3 nye Laan, 1 paa 1000 Kr. til en stud. mag., 1 paa 1500 Kr. til en stud. techn. og 1 paa 1500 Kr. til en stud. med.

Ialt var der nu ydet 50 Laan til 48 Laantagere. Det samlede Udlaan androg 46.200 Kr., hvoraf 34.100 Kr. var tilbagebetalt. Af Laantagerne var 36 Studenter, 10 Realister og 2 af andre Kategorier. De 50 Laan fordelte sig med 2 Laan paa 1500 Kr., 1 paa 1200, 35 paa 1000, 1 paa 900, 2 paa 800, 1 paa 600, 7 paa 500 og 1 paa 400 Kr. Af Laantagerne var 36 mandlige og 12 kvindelige. Virksomheden havde hidtil intet Tab givet, der var ingen Restancer, og der var i Tidens Løb kun bevilget faa Udsættelser.

Sprechler mente, at man maaske burde overveje, om ikke det fulde Kontingentbeløb fremtidig burde tilfalde Driftsfonden, der ellers løb Fare for at mangle likvide Midler, og sluttede med en Tak til Roskilde Sparekasse, der venligst havde paataget sig vederlagsfrit at administrere Midlerne.

Ved Bestyrelsesvalget genvalgtes Formanden, *Michelsen*, Fru *Heilbo* og *Rønø*.

Formanden meddelte, at Bestyrelsen var enedes om at indstille som nyt Medlem i Stedet for Kammerherre *Oxholm* en ung, nemlig Løjtnant *Gabel-Jørgensen* og en ældre, Grosserer *Aage W. Petersen*. LRS. *Svend Bruun* og *Rønø* anbefalede at vælge en ung. *Fryd* og derefter Formanden at vælge Grosserer *Aage W. Petersen*. Ved Haandsoprækning valgtes *Aage W. Petersen* med 35 Stemmer, medens *Gabel-Jørgensen* fik 26 Stemmer.

Som Revisor blev Proprietær *Meyn* genvalgt og Sparekassedirektør *Holme* nyvalgt, ligesom det godkendtes, at *Holme* havde revideret det nu aflagte Regnskab.

Arkitekt *Heiberg* forelagde Forslaget om Nedsættelse af en Æresret. Naar det blev fremsat, var det mere af Hensyn til de Medlemmer, om hvem der havde cirkuleret Rygter og Beskyldninger, idet saadanne havde Krav paa Oprejsning, end af Hensyn til skyldige Medlemmer, der vel efterhaanden var gledet ud af Medlemsprotokollen.

Fryd oplyste, at Bestyrelsen havde vedtaget at anbefale Forslaget om Nedsættelse af et Undersøgelsesudvalg, naar dette sker i følgende af Bestyrelsen godkendt Form:

»Generalforsamlingen vælger et Udvalg paa 3 Medlemmer, der faar til Opgave at undersøge de Medlemmers Forhold, mod hvem Sigtelse rejses for unational Optraeden under Besættelsen, og til næste Generalforsamling at afgive Indstilling om Eksklusion«.

Et af Udvalgets Medlemmer skal være Medlem af Bestyrelsen og et andet af Udvalgets Medlemmer skal være Sagfører eller tilhøre Dommer- eller Politi-

etaten. Generalforsamlingen vælger een Suppleant for hver af de tre Medlemmer.

Udvalgets Beslutninger og dissers Begrundelse indføres i en særlig Protokol, der stilles til Bestyrelsens Raadighed, forinden Indstilling til Generalforsamlingen afgives.«

Sprechler anbefalede Forslaget.

LRS. *Braun* mente, at saadan Æresret ingen Kompetence eller Myndighed havde, idet intet Medlem var pligtig at give Møde for den. I Lovene var der ingen Hjemmel for Nedsættelse af en Æresret. Havde et Medlem en Klage at fremføre over et andet Medlem, maatte han staa frem paa Generalforsamlingen.

Sprechler mente, at Kompetencen fremkom ved, at Generalforsamlingen har nedsat Æresretten. Den var den Vej frem, der gjorde mindst Skade for Roskildenser-Samfundet.

Ingeniør *Smidt* udtalte, at Æresretten burde arbejde i Stilhed inden Offentliggørelse af dens Forhandlinger.

Direktør *Fang* fandt det uheldigt, om Sagerne skulde bringes for Generalforsamlingen. Spørgsmaalet burde overlades til Bestyrelsen. Det vilde være grimt til næste Aar at skulle dømme et Medlem.

Direktør *Poul Harboe* oplyste, at Dansk Ingeniørforening havde nedsat en saadan Æresret, hvortil de, der havde noget at fremføre, kunde henvende sig.

LRS. *Svarre Nielsen* mente, at Æresretten rettelig burde kaldes et Undersøgellesudvalg. Dette maatte nødvendigvis ogsaa tage sig af Rygter.

Arkitekt *Heiberg* indvendte mod Fangs Forslag, at man maatte erindre, at der verserede Rygter om et af Bestyrelsens Medlemmer. Bestyrelsen kunde derfor ikke fungere som Undersøgellesudvalg.

Efter Forslag af LRS. *Johannsen* blev der derefter foretaget skriftlig Afstemning om det af Bestyrelsen godkendte Forslag. For Forslaget om et Undersøgellesudvalg stemte 46, imod 10, medens 2 Stemmesedler var blanke. Paa Foranledning af LRS. *Braun* vedtog Generalforsamlingen derefter, at Udvalget kun træder i Funktion efter skriftlig Anmeldelse eller Begæring af et Medlem.

Til at tiltræde Udvalget foresloges fra Bestyrelsens Side ORS. *E. Flensborg* med LRS. *Hauer* som Suppleant og Lektor *Werner* med *Rønø* som Suppleant, der alle valgtes. Generalforsamlingen foreslog LRS. *Esbén Johannsen* samt Arkitekt *Heiberg* og Løjtnant *Gabel-Jørgensen*. Sidstnævnte trak sig paa Grund af sin snarlige Afrejse til Viborg tilbage. Ved Haandsoprækning valgtes derefter LRS. *Johannsen* med 20 Stemmer, medens Arkitekt *Heiberg* fik 15. LRS. *Svarre-Nielsen* valgtes til Suppleant.

Under Eventuelt takkede Rektor først og fremmest for Rusgildet, men ogsaa for de forskellige Gaver, Skolen havde modtaget. Hvad Mindetavlen angik, vilde han gerne drøfte Sagen nærmere med Bestyrelsen, idet han var stemt for, at en Ophængning af de faldnes Billeder indgik i Arrangementet.

Rektor sluttede med at udbringe et Leve for Roskildenser-Samfundet. Formanden takkede og kvitterede med et Leve for Dirigenten.

Ingeniør *Smidt* slog til allersidst til Lyd for, at et Maleri af Rektor Lauritsen blev tilvejebragt allerede, medens Rektor var ved Skolen, men Rektor saa helst, at Opgaven hvilede, til en Gang hans egne Elever tog den op.

Stiftelsesfest 1945

Paa Grund af de vanskelige Forhold i Besættelsens sidste Aar havde Roskildenser-Samfundet undladt at afholde den traditionelle Stiftelsesfest med 50, 40 og 25-Aars Jubilarer som Gæster. Bestyrelsen indhentede nu det forsømte og havde inviteret alle Jubilarer fra 1943, 44 og 45, ialt 180 Personer, hvoraf godt 100 havde givet Møde til Middag paa »Prinsen«. Derudover havde ca. 150 Medlemmer meldt sig til, deraf adskillige af Skolens Lærere. Rektor *Lauritsen* og Frue var som sædvanlig Foreningens Æresgæster.

Formanden, Lensgreve *Ahlefeldt Laurvig* udbragte et Leve for Kongen og Dronningen og foreslog et Hyldesttelegram afsendt til Amalienborg, hvad der hilstes med stærkt Bifald.

Lensgreven holdt derefter Hovedtalen, der Traditionen tro var rettet til Ungdommen, som Taleren paalagde at være med i Opbygningsarbejdet, at modarbejde den Tendens, der syntes fremherskende, at hænge de smaa og lade de store løbe, men under alle Omstændigheder at holde Blodtørsten nede. Lensgreven vendte sig mod Begrebet: et kristeligt Had, som var blevet forsvaret af en Præst. De unge skulde sky Sladder og Bagtalelse, der var det hæsligste Vaaben, der fandtes. De skulde søge at faa Interesser ud over Studiet, bl. a. gaa i gode Teatre, men sky alt Gøgl. Kortspil var kun beskæftiget Lediggang, og Jagt var den afskyeligste af alle Forlystelser. Ungdommen skulde sørge for at komme ud at rejse, men burde altid have noget »at rejse paa« indenfor hver enkelts Interessecfelt. Den virkelige Student skulde søge at bygge paa den Hostrup'ske Bro, der knytter Livet til Idéen. Oehlenschlägers »Aladdin« fandt Lensgreven, var et af de smukkeste Digte, han kendte, men tillige et af de mest umoralske, fordi dette med at lovsynge Naturens muntre Søn var en farlig Lære. Han satte derfor Goethes »Faust« langt over; det var etisk og moralsk, fordi der var det den altid stræbende, der skulde belønnes. Den unge skulde søge den blaa Blomst, der groede i Romantikens Have, og traf han en ung Pige, der syntes ham yndigere end nogen anden, saa skulde han skynde sig at forlove sig med hende. Efter endnu en Række Udtalelser sluttede Lensgreven med at bede de unge Dimittender om at bevare Kærligheden til Roskilde gennem Aarene, ligesom vor afdøde Formand, Kammerherre Oxholm, der en Gang sagde, at naar han nærmede sig Roskilde og saa Domkirketaarnene dukke op, saa bankede hans Hjerte stærkere.

Talen efterfulgtes af en af Lensgreven forfattet Sang, viet Ungdomsminderne fra By og Skole, og saavel Tale som Sang blev hilst af stærkt Bifald.

Saa fulgte Talerne Slag i Slag. Civilingeniør *Svend E. Jacobsen* (S.20) talte for Lærerne, der ingen Appelinstant havde overfor de strenge Dommere, som deres Elever var. Børns Vidneudsagn var ofte usikkert, men deres Domme rigtige. Bagefter kunde man se, at de Øgenavne, som Lærerne Livet igennem maatte bære paa, i Virkeligheden var Kælenavne. Taleren sluttede med at ønske, at Lærerne altid maatte formaa at give Eleverne en sund og god Livsindstilling.

Fhv. Lektor ved Ribe Katedralskole, *A. V. J. Nielsen* (S.94) talte om de skønne Minder fra Roskildes ældgamle Skole og sluttede med at motivere et Leve for Rektor *Lauritsen* med de fremragende pædagogiske Evner.

Cand. mag. *Thomas E. Spur* (S.04) priste de kvindelige Elevers Indtog i Skolen. De skabte en hel ny Tone og havde betydet en kulturel Forbedring af første Rang.

Landsretssagfører *Hugo Junulsgaard* (S.19) takkede Skolen, fordi den havde

bibragt ham Troen paa, at Humanitet, Liberalitet og Tolerance trods alt er de Vaaben, der bærer Fremtiden.

Gaardejer *Kjeld Varming* (R.20) takkede ligeledes Skolen for gode Kundskaber.

Rektor *V. S. Lauritsen* takkede for Ordene om Lærerne, Ros og Ære til de originale Lærere. Gid saadanne særprægede Personligheder altid maa findes paa Roskilde Skole. Rektor havde maattet sande en af disses Ord til ham. Da han kom til Skolen, havde Lektor *Rathsach* modtaget ham med Ordene: »Ja, nu tager de Skolen, men vær forvisset om, at naar der er gaaet nogen Tid, tager Skolen Dem.« Og saadan var det gaaet. Roskilde Skole havde en ganske særlig Aand. Den viste sig ogsaa under Besættelsen, hvor ikke mindre end 20 Gymnasieelever havde Vaaben i Haand parat til at kæmpe. Sluttelig hyldede Rektor *Lensgreve Ahlefeldt*, som i samme Kamp havde maattet gaa under Jorden. Leve Roskildenser-Samfundet og dets Formand.

Professor *Erik Henriksen* (S.20) udtalte Haabet om, at Aanden fra 1020 maatte holde nogle Tusind Aar endnu.

Endnu flere Jubilærer havde Ordet, bl. a. Roskildenser-Samfundets Revisor, Motorsagkyndig *E. Meyn* (IV Kl. Hovedeks. 84), der som 60-Aars Jubilar ikke ventede sig stort mere af Fremtiden, men maatte leve paa Minderne. Et Leve for Ungdommen.

Efter en morsom Vise af Fuldmægtig *Gehl-Madsen* hævedes Bordet, og Dansen gik til Lukketid Kl. 10. Ingen havde Træng til at gaa hjem paa den Tid af Aftenen, og paa Rektors venlige Indbydelse fortsattes Dansen i Skolens Festsal med Liv og Lyst endnu et Par Timer.

»Et Skolebal i Tyverne«

Roskildenser-Samfundets Medlemmer havde i Februar Lejlighed til at genopleve et Skolebal i Tyverne i Borgernes Hus i København, hvor en Kreds af Medlemmer opførte en Skolekomedie, og der blev danset til Tonerne af Musikdirektør *Henriksens* Orkester, der havde taget Noderne fra de gode gamle Dage med.

Det var Skoleballet, som det var i Rektor *Boëtius'* Dage, man havde villet mindes endnu engang. Dog havde man maattet udelade den dengang uundgaaelige Dyreryg og Lagkage, som indledede Katedralskolens Baller i hine fjerne Tider, og gaa lige til Komedien. Lærere og gamle Elever viste *Holbergs* Komedie, »*Sganerells* Rejse til Filosofiens Land« i *Jørgen Andersen Rosendals* Bearbejdelse.

Tandlæge *Holger Verner Nielsen* havde iscenesat Stykket med en Fantasi, som *Holberg* ikke har besiddet, da han skrev Stykket, som hører til hans svagere Værker, og Instruktøren ydede som *Sganerell* sammen med den kendte Amatørskuespiller *Niels Malthe-Borch*, der var *Leander*, Aftenens bedste Præstationer i den *holbergske* Komediestil. Men desuden var der syv overdaadige Fald-paa-Halen Filosofer, der med *Hermod Andersen*, *Bent Flensborg* og Lektor *Sørensen* i *Spidsen* fik Salen til at juble. Uforligneligt foredroges den afsluttende Sørgemarch komponeret af *Karen Andersen Rosendal*, som sammen med de kvindelige Adjunker *Guhle* og *Moes* selv optraadte som gratieklædt og letbenet Nymfe mellem Filosoferne. De tre Damer fik efter Forestillingen et Fastelavnstris hver, hvilket ingenlunde skulde være en Hentydning, men en velfortjent Belønning.

Den paafølgende Dans havde en saadan Tilslutning, at hvert Par nøjagtig havde et Bevægelsesomraade paa Størrelse med en flad Tallerken. Trængslen naaede

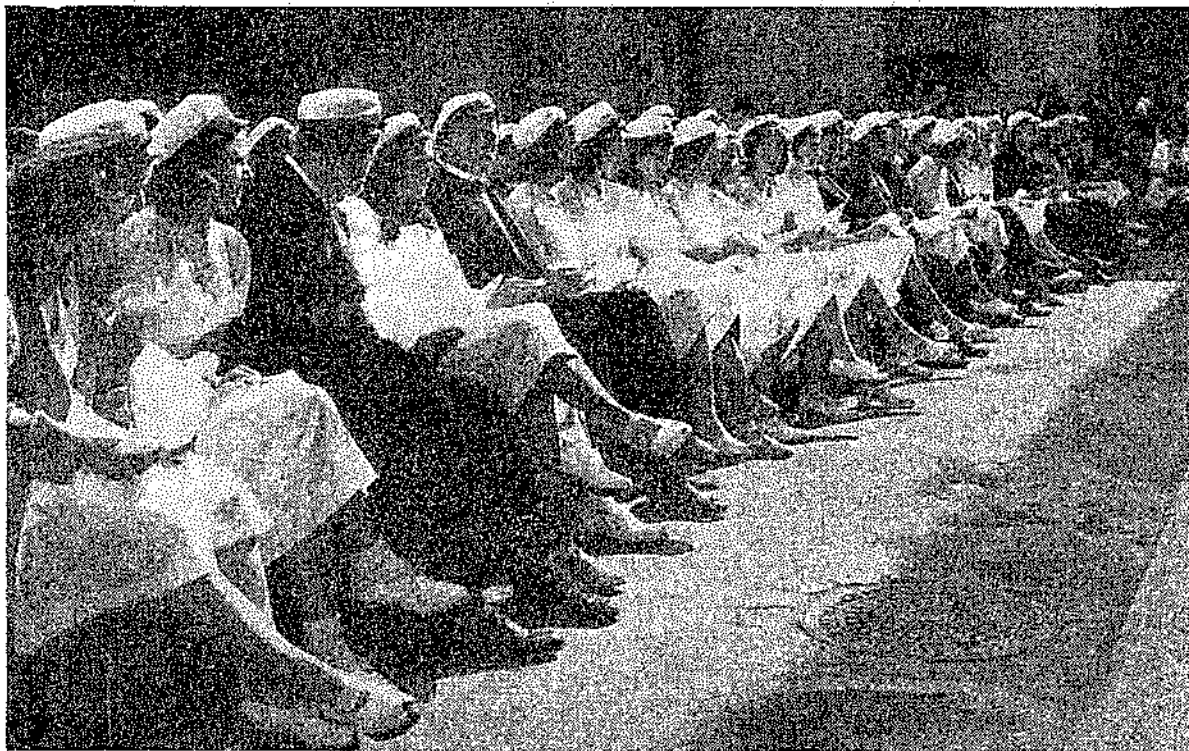
sit Højdepunkt, da der af Aftenens utrættelige Konferencier, *Gehl-Madsen*, blev kaldt sammen til Kotillon. Der var Vifter og Truthorn og alskens Herlighed, men bedst af det hele var Danserinden Fru *Rye Mandrups* vidunderlige Parodi paa et Afdansningsbal i gamle Dage. Det var Dans i den Kjeld Abellske Stil, paa een Gang sødt og ondskaftsfuldt og fremfor alt glimrende udført.

Da mange Medlemmer ikke havde kunnet faa Billetter, gentoges Arrangementet d. 16. Marts paa »Prinsen« i Roskilde under stor Tilslutning. L.

Rusfest 1946

I Modsetning til tidligere Aar, hvor Roskildenser-Samfundets gavmilde Formand, Lensgreve *Ahlefeldt Laurvig* var Vært for samtlige Deltagere, var det i Aar kun Dimittenderne, Rektor med Frue og Æresmedlemmerne, Lektor *Schoustrup* og Overlæge *Sjøberg*, der var Gæster ved Roskildenser-Samfundets Rusfest i Sommer. Lensgreven havde i Aar paa Grund af sin Broders Død ment at maatte udskyde sin Indbydelse til Efterårsfesten, men Sommer-Rusfesten er blevet en Tradition, som Roskildenser-Samfundet har besluttet at opretholde, og selv om Medlemmerne i Aar selv maatte betale, blev Tilslutningen ingenlunde mindre end sædvanlig.

I et Antal af ca. 400 gik Deltagerne med Rektor Lauritsen og Frue i Spidsen til Bords i Fjordvillas store Sal. I Formandens Sted bød Fabrikant *Michelsen* som Repræsentant for Bestyrelsen Gæsterne velkommen. Efter at Lammestegen var sat til Livs, holdt Rektor *Lauritsen* efter Anmodning fra Formanden Rustalen. Da mange af Dimittenderne (og det skal her siges: med Rektors stiltiende Viden- de) havde været aktive Deltagere i Frihedskampen, havde Rektor valgt at tale

Translokation 1946.

om den Modstandsbevægelsens Aand, der, som han sagde, lysende vil blive staaende i dansk Historie. Indsatsen blev gjort stille overfor en Fjende uden Naade, for »Sabotører skyder man jø«. Modet steg i Forhold til Sabotørernes Blod i sikker Tro paa, at Danmark ikke var fortabt. Rektor paalagde de unge ikke at lade Skuffelsen over nu at blive sat til Side slaa Modstandsbevægelsens Aand ned. Runeberg lader i »Fændrik Staal« General Døbeln sige: »Jeg ønsker Gunst ej, begærer ej Løn«. De unge skulde gøre disse Ord til deres. Det var nok, at de var blevet sig bevidste som danske, og de kunde leve paa den Glæde, at Danmark igen blev et frit Land, takket være ogsaa deres Indsats. Rektor sluttede: Jeres Løn er den, at I engang som Bedsteforældre, naar Børnebørnene spørger om »Dengang«, da kan svare som Fændrik Staal svarede Runeberg: Ja, derom kan jeg give Besked, for jeg var med.«

Paa Russernes Vegne talte Student *Per Winther* og udbragte et Leve for Ungdommen og Idealerne, og paa Realisternes Vegne takkede *Jens Chr. Smedegaard*. Roskildenser-Samfundet og Skolen. Civilingeniør *Hellborn*, Odense, lagde et godt Ord ind for »Gamle Kammeraters Bogfond«, hvis Formaal er at samle Midler til Supplering af Skolens Bogpræmier, og startede en Indsamling ved Bordet, der gav ca. 300 Kroner. Student *Bitsch-Christensen* talte om Roskildenser-Samfundet som den gode Fe, man havde mærket under hele Skoletiden, og som man i Dag besøgte, og Civilingeniør *Støvring-Nielsen* mindedes de to afdøde Lærere, Lektorerne *Rathsach* og *Schönau*. Endelig udtalte en 25-Aars Jubilar, Teglværksbestyrer *Tage Gade*, sin Glæde over at være til Stede og fornemme, at Skolens gamle Aand stadig levede og førtes videre.

Til Desserten blev afsunget et Par fortræffelige Sange skrevet af Foreningens Husdigter, Fuldmægtig *Gehl-Madsen*, ligesom der indløb et Telegram fra Hr. og Fru Lektor *Morthorst*.

Under hele Middagen herskede den særlige Roskildenser-Stemning, der kendes fra Aar til Aar, og som er uden Sidestykke. Efter at Fabrikant *Michelsen* havde budt Velbekomme, spredtes man til Kaffedrikning i Selskabslokalerne, og bagefter gik Dansen med Liv og Lyst lige til Kl. 2. Det var en dejlig Aften.

Stiftelsesfest 1946

Den 28. September stævnedes gamle Skolekammerater fra hele Landet sammen for som Lensgreve *F. Ahlefeldt Laurvigs* Gæster at mindes svundne Skoledage i et festligt Samvær paa Hotel »Prinsen«.

Aarets Jubilarer, der var mødt i stort Tal, var særlig indbudte Gæster sammen med Rektor og Lærerkollegiet med Fruer, og Æresmedlemmerne Overlæge *Sjøberg* og Fru Lektor *Werner*. Ialt var 330 Medlemmer samlede i Prinsens Sal, da Middagen Kl. 17,30 tog sin Begyndelse. Selv paa Scenen var dækket op. Lensgreven bød Gæsterne velkommen, udbragte et Leve for Kongen og fik varm Tilslutning til et Forslag om Afsendelse af et Telegram til Amalienborg.

Efter Forretten tog Formanden igen Ordet som eneste officielle Taler for Traditionen tro at give Ungdommen gode Raad. Talen formede sig som et spirituelt Causeri, springende i sine Indfald, men fuldt af Kultur og Menneskelighed. Lensgreven indledte med at hylde Ungdommen, som han fandt betydelig bedre end sin egen Generation fra 1890. Det, der bandt os alle sammen, var Kærligheden til Roskilde. Naar Domkirkens Taarne tonede frem, bankede vore Hjerter stærkere. Minderne er det bedste, vi har, men man skulde ikke stole alt for meget

paa dem, fordi de ofte kastede et gyldent Skær over noget, der ikke fortjente det. De unge skulde være danske til deres inderste Marv, men de skulde ogsaa være Skandinaver, Europæere og Verdensborgere. Forfulgte Folkeslag som f. Eks. Finlændere og Polakker, var ikke ringere end andre. Hans afdøde Broder, der havde været Gesandt i Warszawa, havde udtalt, at enhver Polak var villig til at lade sig radbrække for Fædrelandet. Mon det samme kunde siges om os? De unge skulde søge at elske Menneskeheden trods de Skuffelser, der vilde møde dem. Voltaire havde sagt, at der var den Forskel paa Mennesker og Dyr, at naar man paa Gaden traf en sulten Kat og gav den Æde, vilde den aldrig rive En. Taleren anbefalede derefter at læse Det ny Testamente fremfor det gamle, der kun handlede om Jødernes Gud, der var lige saa forskellig fra Det ny Testaments som Ild var fra Vand. De unge maatte ikke miste Evnen til at forarges, fordi der var al mulig Grund dertil, saalænge der fandtes Koncentrationslejre, Jødefortølgelser og Racefordomme i Verden. Derefter fulgte en Advarsel mod at tro paa historiske Dogmer, f. Eks. var det Usandhed, at Madame Pompadour udsagede Frankrig. Overfor den nye, litterære Skole »Eksistentialismen« var Taleren skeptisk, idet han fandt, at dens Krav om »alt eller intet« var at drive Søren Kierkegaards Tanker fra »Enten-Eller« for vidt. Livet bestaar nu engang af baade-og. De unge skulde finde sig Venner, men ikke alt for mange. De dybeste og bedste Venskaber slutter man i Skolen. Af alle Farver er Violet den mest stemningsskabende, og den er Venskabets Farve. Lensgreven sluttede med at paalægge de unge at bevare deres Ungdom ved at bevare Illusionerne. Man kunde gøre en hel Del til det selv. Illusionerne var som den Drik, Mefistofeles gav Faust, og hvorefter han sagde: Med denne Drik i Livet vil du finde en Helena i hver en Kvinde.

Efter Lensgrevens Tale fulgte en Sang om Minderne fra Roskilde, ogsaa forfattet af Festens Giver.

Efter at Dyrestegen var sat til Livs, tog Rektor *Lauritsen* Ordet og takkede Lensgreven for hans Tale, der var i Pagt med moderne Pædagogik, fordi noget i den æggede til Modsigelse. Tak for den Fest og Glæde, som Lensgreven skabte. Han viste derved et rigt Hjertelag og var til et godt Eksempel for andre. Roskilde Skole vilde altid mindes og ære Lensgreve Ahlefeldts Navn, fordi han aktivt var gaaet ind i Frihedskampen. Han havde derved vist sig som en af Danmarks gode Sønner, som Roskilde Skole og Roskildenser-Samfundet var stolte af.

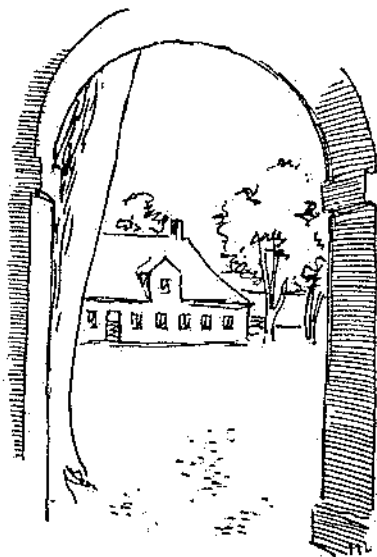
Fabrikant *K. Michelsen* nævnedes derefter Jubilarerne, der blev kaldt frem een for een. Af Jubilarerne tilfaldt der Lektor *Werner*, der er 40-Aars Jubilar, et særlig kraftigt Bifald.

Student fra 1896, Lektor *V. Madsen*, Odense, hyldede den gamle Skole med de rige Traditioner, og Assurandør *F. Kalckar*, der fik 4. Klasses Hovedeksamen samme Aar, takkede Roskildenser-Samfundet. Student fra 1906, ORS. *Flensborg*, priste Bestyrelsen og i Særdeleshed Formanden. Fabrikant *Malling-Holm* (R.21) mindedes i muntre Vendinger den svundne Skoletid, og Sekretær *S. Godvin* (S.21) udbragte et Leve for de unges Fremtid.

Ved Isen blev en morsom Vise af Roskildenser-Samfundets Husdigter, Fuldmægtig *Gehl-Madsen*, afsunget under megen Munterhed, hvorefter Fabrikant *Michelsen* endnu en Gang hyldede den uforlignelige Formand, der gerne saa saa mange Gæster som muligt. Havde Medlemmerne glædet sig til denne Aften, var det intet imod Lensgrevens Glæde over at kunne være sammen med os. Ingen Forening i Verden havde Mage til Formand, og alle Medlemmer omfattede ham med den dybeste Veneration og Taknemlighed. Fabrikanten gav derefter Med-

delelse om Lensgrevens Udnævnelse til Kommandør af Dannebrog og sluttede med et Leve, hvorefter Bordet hævedes, og man spredtes ved Kaffeboardene hele »Prinsen« over, indtil Dansen kaldte.

Og saa dansede gamle og unge Skolekammerater med Liv og Lyst lige til Kl. 2. Jo, det var en rigtig Roskildenserfest.

Kontingentet

andrager mindst 5 Kr. for Medlemmer over 25 Aar, eller mindst 2 Kr., og bedes indbetalt paa Roskildenser-Samfundets Postkonto ved Hjælp af indlagte Indbetalingskort i Løbet af en Maaned. Efter den Tid udgaar Postopkrævningerne. De sparer 30 Øre ved at benytte Indbetalingskortet.

Hos Medlemmer i Roskilde bliver Kontingentet som hidtil opkrævet gennem Inkassator.

Føler nogen Trang til samtidig at sende et Bidrag til Understøttelsesfonden, stort eller lille, er et saadant meget velkomment. I det forløbne Regnskabsaar har vi haft den Glæde at modtage fra forskellige Medlemmer Bidrag paa 704,00 Kroner, hvorfor jeg herved paa Bestyrelsens Vegne bringer Giverne en hjertelig Tak.

Alle Jubilarer modtager dette Nummer af »Roars Kilde«. Vi haaber paa mange Indmeldelser.

A. WERNER,

Kasserer

Roskildenser-Samfundets Regnskab

1. Aug. 1945 – 31. Juli 1946

A: Kasseregnskab

Grundfonden:

Overført fra forrige Aar			Kr.	572,57
Renter af Sparekassebeholdning	Kr.	23,34		
Renter af Obligationsbeholdning	»	69,75		
Udtrukne Obligationer	»	2.100,00	»	2.193,09
			Kr.	<u>2.765,66</u>
Renter overført til Understøttelsesfonden	Kr.	93,09		
Omkostninger ved Fremstilling af en Mindetavle over faldne Frihedskæmpere	»	1.021,97		
Overført til Driftsfonden	»	650,60	Kr.	1.765,66
Beholdning pr. 31/7 1946			Kr.	<u>1.000,00</u>

Driftsfonden:

Overført fra forrige Aar				Kr.	6.053,05
Indtægter i Regnskabsaaret:					
Medlemsbidrag (Minima):					
730 Kontingenter à Kr. 5,00 ...	Kr.	3.650,00			
390 Kontingenter à Kr. 2,00 ...	»	780,00			
Restancer	»	45,00	Kr.	4.475,00	
Renter af Giro og Sparekassebeholdning	»	152,51			
Indtægter ved Annoncer i »Roars Kilde«	»	602,00			
Overført fra Grundfonden	»	650,60			
Ahlefeldts Legat	»	500,00	Kr.	6.380,11	
			Kr.	<u>12.433,16</u>	

Udgifter i Regnskabsaaret:

Generalforsamling og Stiftelsesfest	Kr.	2.895,65	
Sammenkomst i København 6/3	»	516,85	
Sammenkomst i Roskilde 16/3	»	627,90	
Rusfest i Roskilde 23/6	»	2.071,90	
»Roars Kilde« Nr. 27	»	3.112,00	
Flidspræmie til to Dimittender	»	200,00	
Gymnastikpræmier	»	99,52	
Tilskud til Gymn. Deltagelse i Idrætsstævne paa Herlufsholm	»	50,00	
Tilskud til Katedralskolens Forlystelseskasse	»	100,00	
Administrationsomkostninger	»	556,40	
Udgifter til Undersøgelsesudvalg	»	147,72	
Trykning af Medlemsliste og nye Vedtægter...	»	560,45	
Medlemskartotek med 2000 Kort	»	148,00	
Krans til Wald. Oxholms Baare	»	40,00	Kr. 11.126,39
Beholdning pr. 31/7 1946			<u>Kr. 1.306,77</u>

Studie- og Understøttelsesfonden:

Beholdning ved Regnskabsaarets Begyndelse			Kr. 44.565,47
Bidrag fra livsvarige Medlemmer	Kr.	500,00	
Bidrag fra Kontingentbetalere	»	704,00	
Gave	»	100,00	
Indvundne Renter	»	1.449,66	
Kursgevinst	»	77,50	Kr. 2.831,16
			Kr. 47.396,63
Diverse Udgifter			Kr. 112,00
Beholdning ved Regnskabsaarets Slutning			<u>Kr. 47.284,63</u>

Waldemar Oxholms Legat:

Indsamlet blandt Roskildenser-Samfundets Medlemmer			Kr. 3.033,82
Bidrag fra Katedralskolens Lærere i 1946 ...			» 50,00
Renter af Obligationsbeholdning pr. 11/6 1946			» 52,50
			Kr. 3.136,32
Købt Kr. 3000 Ny jydsk Købstads Kreditf. Obl. 9. Serie à 3½ %	Kr.	2.983,48	
1 Portion uddelt ved Rusfesten	»	100,00	Kr. 3.083,48
Beholdning pr. 31/7 1946			<u>Kr. 52,84</u>

B: Samlet Kapitalformue

Grundfonden:

Sparekassebeholdning Kr. 1.000,00

Driftsfonden:

Beholdning i Bank, Giro og Kasse Kr. 1.306,77

Studie- og Understøttelsesfonden:

Kr. 2000 4½ % Øst. Krf. 13. Serie	Kr. 2.085,00	
Kr. 1000 4 % Øst. Krf. 13. Serie	» 1.027,00	
Kr. 5000 4½ % Ny jyske Købst. Krf. 8. Serie	» 5.175,50	
Kr. 2000 4 % Ny jyske Købst. Krf. 9. Serie...	» 2.060,00	
Bank- og Sparekassebeholdning	» 25.397,13	
Udestaaende Laan og Renter	» 11.540,00	Kr. 47.284,63

Waldemar Oxholms Legat:

Sparekassebeholdning	Kr. 52,84	
Kr. 3000 Ny jyske Kreditf. Obl. 9. Serie à 3½ % til Kurs pr. 31/7 1946	» 2.947,50	Kr. 3.000,34

Ahlefeldts Legat Kr. 10.000,00

Ialt Kr. 62.591,74

Det Raben-Levetzau'ske Fonds Bidrag til Fremstilling af et Værk om Roskilde Katedralskoles Historie udgjorde pr. 31. Marts 1946 med Renter Kr. 1.205,89.

Roskilde, den 10. September 1946.

A. WERNER

Kasserer

Undertegnede har gennemgaaet Driftsfondens, Grundfondens og Understøttelsesfondens Regnskaber for Aaret 1945/46 samt Waldemar Oxholms Legatregnskab, Medlemskartoteket og de til Regnskabet hørende Bilag. De anførte Obligationer, Indlaansmidler og Kassebeholdningen er til Stede.

Roskilde, den 22. Oktober 1946.

E. MEYN

S. HOLME

»Kildekalk«

Rektor *V. S. Lauritsen* fyldte den 28. Oktober 70 Aar, men unddrog sig al Hyldest ved Bortrejse. Ved hans Hjemkomst sendte Roskildenser-Samfundet Rektor en Buket Blomster med en hjertelig Lykønskning til »Mindegangenes Skaber«. En Omtale af, hvad Rektor iøvrigt har betydet for vor Skole, faar vente til næste Nummer af »Roars Kilde«, idet Rektor fortsætter Skoleaaret ud. Men her skal fra »Roars Kilde« lyde en hjertelig Lykønskning med en Tak, fordi Rektor med aldrig svigtende Venlighed altid har bistaaet Redaktøren paa enhver tænkelig Maade og derved vist, at Rektor forstaar Betydningen af det Bindeled mellem gamle Elever og Roskilde Katedralskole, som dette Aarsskrift er.

Rektor Lauritsen fejrer i Aar ogsaa sit 50-Aars Studenterjubilæum fra Ribe Katedralskole.

Torsdag den 15. August fejrede Lektor *Werner* og Dr. *Arhnung* 25 Aars Jubilæum for deres Ansættelse ved Roskilde Katedralskole og blev ved den Lejlighed stærkt hyldet af Elever og Kolleger. Ogsaa »Roars Kilde« vil her bringe en forsinket Lykønskning til de to afholdte Lærere, der trods deres Ungdommelighed nu hører til »de gamle«.

Lektor *Werner*, der ligeledes i Aar fejrer 40-Aars Studenterjubilæum fra Roskilde Skole, har siden 1922 været Roskildenser-Samfundets Kasserer og betydet overordentlig meget for Foreningens Vækst.

Vort Æresmedlem, Lektor emer. *Schoustrup*, har ogsaa 25-Aars Jubilæum i Aar, men det er som Pensionist, idet han tog sin Afsked 1921. Den gamle Lektor er i Dag lige saa aandsfrisk, som han var ved sin Afgang. Den, der skriver disse Linjer, havde ham i Fransk i hans sidste Aar ved Skolen. Vi spurgte ham ved en bestemt Lejlighed, hvorfor han ikke udgav en Lærebog i Faget, hvortil han svarede med megen Værdighed: »Hvor kan I dog tro, at en gammel Mand som jeg, der stunder mod Gravens Hvile, har i Sinde at skrive Lærebøger.« Ja, den lille Oplevelse er altsaa 25 Aar gammel.

Skolens Indbydelsesskrift i Aar indeholder en smuk Mindeartikel om vor afdøde Formand, Kammerherre *Waldemar Oxholm*, skrevet af Rektor.

Minde- og Udsmykningsarbejdet paa Skolen, der i Krigens sidste Fase af forskellige Grunde indstilledes, er i Aar genoptaget og videreført af Rektor. Siden den første Begyndelse blev gjort med Indvielse af Reformationsgangen 1936, er Gangene blevet forsynet med ca. 200 Billeder, Mindetavler og Indskrifter med Tilknytning til Skolens Historie. Hvad dette Arbejde, der helt og holdent er Rektor Lauritsens Værk, har betydet for Skolen og enhver, der har Tilknytning til den, er uvurderligt. Alle Jubilarer, der besøger Skolen og først skuffes over de Forandringer, Ombygningen i sin Tid naturnødvendigt har medført, tilgiver alt, naar de har set Rektors Mindegange, der knytter den nuværende Skole-

bygning til en 1000-aarig Fortid. De Forandringer, der er sket i de 25 Aar, der skiller dem fra deres Skole, smuldrer hen til intet maalt med dette Spand af Aar. »Jo, sandelig,« siger de til sig selv med Stolthed i Sindet, »dette er vores Skole:«

Ved Stiftelsesfesten i Aar skænkede Rektor hver af Jubilarerne et Eksempplar af Skolens smukke Emblem, der findes afbildet i stort Format paa dette Heftes Bagside. Emblemet har i Aar 5-Aars Jubilæum. De fleste af Skolens Elever bærer det med Stolthed, og alle Roskildenser-Samfundets Medlemmer burde anskaffe det og tage det paa ved vore Sammenkomster. Det kan købes hos Guldsmede Andersen & Enig (se Annoncesiderne). Ved flygtig Sammenligning kan det minde om de norske Kobbermønter, men Skjoldene heri er ikke sammenslyngede. Rektor spekulerede længe paa, hvorledes et Emblem for Roskilde Katedralskole burde se ud, uden at kunne komme paa den rigtige Idé. Tanken om at tage Motivet fra en Mønt strejffede ham da, og da man vidste, at Svend Tveskæg havde præget Mønter, lod Rektor undersøge, om Knud den Store, under hvem Skolen antages grundlagt 1020, ikke ogsaa skulde have gjort det, og min Sandten om han ikke havde, endda i Roskilde, og saa var Emblemet der: de tre sammenslyngede Skjoldene, der antagelig repræsenterer Knuds tre Riger: Danmark, Norge, England, men ogsaa kan henvise til Domkirken (Trefoldighedskirken). Men hvad Skjoldene nu betyder eller ikke betyder, saa gaar Motivet tilbage til Tiden for Skolens Grundlæggelse, og Mønten er præget i Roskilde ca. 1027. Den originale Indskrift er erstattet med Skolens Devise: *Artibus ingenuis* i gyldne Bogstaver paa hvid Baggrund, og de tre Bogstaver R. K. S. er indsat omkring Skjoldene, der fremtræder forgyldte paa rød Baggrund. Og naar man tænker paa, at Danmarks ældste Historie gaar frem i et Skjold, bliver Emblemets Motiv endnu værdifuldere.

Paa Foranledning af Rektor Lauritsen er der i Aar truffet en Ordning med Byraadet, saaledes at Kommunen fremtidig yder Tilskud til Boghjælp for indenbys boende Elever efter følgende Retningslinjer: Rektor indstiller efter Forhandling med Skoleraadet paa Grundlag af indkomne Ansøgninger det samlede Beløbs Størrelse for Skoleaaret, idet samtlige Ansøgninger fremsendes til Byraadets Skoleudvalg, der derefter giver Bevillingen paa Grundlag af Skolens Indstilling m. H. t. de enkelte Elever. Boghjælpen bliver Legater, der ligesom Skolens øvrige Legater udbetales af Rektor. Bøgerne bliver Elevernes Ejendom. Til Køb af brugte Bøger gives indtil 100 % Tilskud, til Køb af nye indtil 75 %. Beløbet for i Aar bliver ca. 3000 Kroner.

Denne for en Statsskole ganske enestaaende Ordning skyldes udelukkende Rektor Lauritsens Initiativ, der har sit Udspring i den rigtige Tanke, at naar Eleverne i Byens kommunale Skoler har gratis Bøger, er det rimeligt, at de og saa faar det i Roskildes Statsskole.

Den sørgelige Mangel paa Idrætsplads, som Skolen stadigvæk lider under, har bevirket, at kun 20 af de mandlige Elever deltog i Idrætskampene i Aar.

Elevgangens Billeder er i Aarets Løb suppleret med Portrætter af følgende: Geologen *W. Puggaard*, der har internationalt Ry (død 1864), Politikeren *Johan Ludvig Holstein Ledreborg* (død 1912), Admiral *de Richelieu* (død 1932), Professor i Bygningsstatik *A. Ostefeld*, der har europæisk Berømmelse for sine Jernkonstruktioner (død 1931), Historikeren *Casper Wegener*, der formodes at have formuleret det aabne Brev 1846 vedrørende Arvespørgsmaalet for Slesvig-Hol-

sten (død 1893), Salmædigteren Biskop *Ludwigs* (død 1930), Nerve lægen Professor *Viggo Christiansen* (død 1939) samt Konseilspræsident *Zahle* (død 1946).

I Elevgangen er tillige ophængt Billeder af de seks i Frihedskampen faldne i fælles Ramme. Desuden Billeder af de i sidste Nummer af »Roars Kilde« omtalte Brødre *Frank* og *Eric Sørensen*, der var frivillige i den canadiske Hær, samt af Sergent i R.A.F., *Leif Olsen* (S.38), der døde ved en Flyveulykke i Sommer.

Ved hans Begravelse fra Roskilde Domkirke stod Lærerkollegiet Æresvagt i Kjøle og bår Kisten ud af Kirken.

Brødrene *Frank* og *Eric Sørensen* er blevet tildelt Skolens gyldne Minding.

Skolens filantropiske Virksomhed har i Aar koncentreret sig om Fremskaffelse af Gavepakker samt Pengeindsamling til Institutionen »Red Barnet«.

I Elevværelset ophænges Fotografier af afdøde Skolekammerater. Elever med Talent faar iøvrigt Lov til at udsnykke Rummet med Billeder i lyse og venlige Farver. I Aar er ophængt to Malerier, udført og skænket af *Jørgen Vesterholt*.

Skolens ældre Elever indhenter ca. 4 Gange aarligt Rektors Tilladelse til Afholdelse af Fest paa Skolen, hvor de selv arrangerer alt og faar det fulde Ansvar. »Denne Skole bygger paa Tillid«, siger Rektor. Kun ved de Fester, hvor ældre Elever faar Adgang, foretager Rektor Kontrolbesøg, ellers maa de unge selv holde Justits, og den Aand og Tone, som hersker paa Roskilde Skole, er saaledes, at Rektors Tro paa de unge aldrig er gjort til Skamme.

Skolen har i det forløbne Aar to Gange været i Radioen. I November 1945 blev *Marie Helweg-Larsen* i III G interviewet om den af Rektor *Lauritsen* indstiftede Dr. *Margrethe-Dag* m. m., og 1. Oktober i Aar blev der udsendt en Astro-nomitime med Adjunkt *Whitta Jørgensen*.

Krigen afbrød brat den gamle Forbindelse mellem »Eslöv högre allmänna läroverket« og Roskilde Katedralskole. I Aar kunde Skolen indbyde til et Besøg i Roskilde, og i Fastelavnsferien var Rektor *K. Parck*, 3 Lærere og 20 Elever Skolens Gæster. Besøget gengældtes i Efteraarsferien, hvor Rektor *Lauritsen*, 6 Lærere og 20 Elever besøgte Eslöv. Ved Afslutningsfesten overrakte Rektor Eslöv Skolen et Bordflag paa Marmorfod med Istedløven som en lille beskeden Hilsen og Tak for, hvad der fra svensk, specielt fra Eslöv Skoles Side, var ydet af Hjælp til unge Flygtninge fra Danmark under Besættelsen.

Efter veloverstaaede Eksaminer startede Studenterne i Aar forskellige Ture. Den sproglige b-Klasse tog til Norge og boede i Sæterhytte i 14 Dage. Af de øvrige III G'er slog 34 Lejr paa Langeland i Stensgade Skov, der hører til Godset Tranekjær, der som bekendt ejes af Roskildenser-Samfundets Formand, Lensgreve *Ahlefeldt Laurvig*, hvad Deltagerne kom til at mærke, idet Lensgreven havde sørget for gennem sin Godsinspektør, at Deltagerne, der var under Ledelse af Adjunkterne *Sv. Johannsen* og *Whitta Jørgensen*, kom til at føle sig som Gæster; saaledes var der arrangeret en Rutebiltur Syd-Langeland rundt med tilhørende Kaffe-bord paa Ristinge Klint. De paaregnede Udgifter til Lejrholdet kom ikke til Udbetaling, idet Lensgreven forud havde betalt det meste af, hvad der var at betale, saa det var den helt rigtigt valgte Lejrplads. Som en beskeden Tak overrakte Rektor ved Stiftelsesfesten i Aar Lensgreven en Mappe med Lejr-fotografier fra Deltagerne.

Den 12. December sidste Aar fejrede Elevforeningen »Hroar« sit 60 Aars Jubilæum ved en Fest paa Skolen med mange af Lærerne og forhenværende Elever som Deltagere. Ialt var ca. 250 bænket om de smukt pyntede Smørrebrødsborde, da Formanden bød Velkommen. De to eneste endnu levende af Foreningens Stiftere, Lensgreve *Ahlefeldt Laurvig* og Overlæge A. *Sjøberg*, udnævntes til Æresmedlemmer. Paa Skolens Vegne overrakte Rektor den stadig unge Jubilar 100 Kroner og et farvelagt Litografi af Kaj Munk.

Foreningen »Roskilde Katedralskoles Venner«, der har til Formaal at yde Skolen økonomisk Støtte til Løsning af Opgaver, hvortil der ikke kan forventes Bidrag fra Staten eller Roskildenser-Samfundet, og hvis Formand er Redaktør *Kr. Jespersen*, Roskilde Dagblad, har ydet Skolen et Tilskud paa 500 Kroner til Elevbiblioteket og 800 Kr. til Indkøb af en Pladespiller, der er meget værdifuld — ogsaa ved Elevfesterne. Desuden uddelte Foreningen ved Translokationen 4 Sommerferiepræmier à 25 Kroner til Skolens Elever paa en Maade, der for en Gangs Skyld ogsaa gav den dovne en Chance, nemlig Lodtrækning. Det var en virkelig fin Idé.

»Rektors private Kasse«, som den kaldes, blev grundlagt 1936 med det Formaal, at Skolens Rektor efter eget Skøn kunde anvende Midlerne, hvor han fandt det ønskeligt, det være sig i Skolens, Lærernes eller Elevernes Interesse, uden at skulle aflægge Regnskab for nogen. Det første Tilskud med denne Klausul paaheftet var paa 500 Kr., det næste paa 2000 Kroner og det sidste paa 1000 Kroner. Det kan oplyses, at Skolens gyldne Minding er betalt af dette Fond. Men nu er der ved at være Ebbe i Kassen. Med Sorg i Sinde har Rektor maattet sige Nej til en Kopi af Absalons Ring, der kunde erhverves for 225 Kroner, og til en Førsteudgave af Chr. Pedersens Ud-gave af Saxo, bekostet af Skolens Velgører, Biskop Lage Urne. Bogen laa i Lynges Antikvariat til 400 Kroner, og kun Penge-mangel forhindrede, at den i Dag ligger i en Montre paa Skolens Bibliotek, hvilket altsammen er anført her for at henlede Opmærksomheden paa den lidt sørgmodige Tilstand, som Rektors private, men saare nyttige Kasse for Tiden befinder sig i.

Paa Foranledning af Civilingeniør *Ivar Hellborn* (S.37) er stiftet en Fond, der har faaet Navnet: »Gamle Kammeraters Bogfond af 23. Juni 1945«. Hensigten er at søge tilvejebragt Pengemidler, hvorved det bliver muligt for Skolen at uddele flere Bogpræmier til flinke Elever, end det Beløb paa 200 Kroner, som Staten aarligt stiller til Skolens Raadighed, sætter den i Stand til med de nuværende Bogpriser. En lille rask Indsamling ved Rusfesten i Foraaret gav smaa 300 Kroner.

Bogfonden være hermed anbefalet til gamle Elevers Velvilje.

Roskildenser-Samfundets Agitationsudvalg har i Aar gjort et energisk Fremstød for Erhvervelse af flere Medlemmer. Af hver enkelt Klasse fra Aarene 1890—1937 er udvalgt en Tillidsmand, der har tilskrevet de Kammerater, der ikke er Medlemmer. Udvalget har lavet en lille Statistik over de nævnte Aargange. Af de 1495 Elever, der i Aarene 1890—1937 er dimitteret fra Skolen, er 629 Medlemmer, d. v. s. 42 %. Tager man Studenterne alene, er Procentsatsen 46, medens Realister og IV Klasses Hovedeksamen kun repræsenterer 38 %. Om disse Tal er smaa eller store, kan man strides om, men at de kan og bør blive større, kan der ikke herske Tvivl om. Kampagnens Resultat er endnu ikke gjort op. Men

efterhaanden som vi vokser, kan man jo nok med Bekymring spørge sig selv, hvor vi efterhaanden kan være, naar vi samles til Fest. Medlemstallet er i Dag over 1200.

Roskildenser-Samfundets Formand, Lensgreve *F. Ahlefeldt Laurvig*, er blevet Kommandør af Dannebrog.

Ogsaa i Aar har vi et Par Ægteskaber at notere. *Birthe Monrad Hansen* og Arkitekt *Ib Steen Andersen*, begge Studenter fra 1942 samt *Irmelin Løvengreen* (S.33) og Kaptajnløjtnant *Jan Bonnek* (S.26). Roskildenser-Samfundet lykønsker.

Ved Rusfesten i Sommer blev Waldemar Oxholms Legat uddelt for første Gang og tilfaldt stud. jur. *Niels Chr. Nebelong* (S.45).

Forlagsboghandler *Arnold Busck* (R.88) fejrede den 5. November i Aar sit 50-Aars Jubilæum og modtog i Dagens Anledning Hyldest fra mange Sider, ogsaa fra de mange studerende, deraf talrige Roskildensere, der er Kunder i hans bekendte Boglade paa Købmagergade. »Roars Kilde«, som siden sin Fødsel i 1922 er udkommet paa Arnold Busck's Forlag, der ligeledes i alle Aarene har varetaget Ekspeditionen, sendte et Lykønskningstelegram som en Tak for, hvad Arnold Busck har ydet vort Blad af værdifuld Bistand gennem Aarene.

Ansøgninger om Laan fra Roskildenser-Samfundets Understøttelsesfond stiles til Bestyrelsen og indsendes til en af Fondens to Administratorer: Direktør *H. W. Sprechler*, Ole Olsens Allé 14, Hellerup, eller Fabrikant *K. Michelsen*, Vestergade 23—25, København K.

Husk at melde Flytning. Ellers risikerer De hverken at modtage Indbydelserne til Roskildenser-Samfundets Sammenkomster eller »Roars Kilde«. De sparer Kontingentet, ja vist, men De mister Kontakten med gamle Skolekammerater, og den er meget, meget mere værd end de Par Kroner.

Paa Skoleskovtur i Tyverne. I Baggrunden Rektor Boëtius og Lektor Werner. Siddende: Lektor Schönau.

HOTEL
Prinsen

VACUUM OIL COMPANY
SMØREOLIESPECIALISTER

Køb Bøger her

Henry Schwenckes Boghandel

Kontorartikler

ALGADE 36

TLF. 338

ROSKILDE

„Danmarks største Køkken“

Telefoner:

*Central 7075

Cental 7095

Central 7096

Central 7076

Byen 7076

Eva 7076

Gothab 7076

Palæ 7076

Ryvang 5047

JACOB THOLSTRUP

ANDELSMEJERIERNES FLØDE-EXPORT

Vesterbrogade 140 - København V.

Telefon: Central 2266

HENRIK THOLSTRUP

DANSK FLASKEGAS CO. A/S

Hovedkontor: Vesterbrogade 10. København V. Telefon C. 9503

Lager og Værksted: Ingerslevgade 60. København V. Telefon C. 7097

FILIALER:

AARHUS: Dansk Flaskegas Co. A-S, S. Frichsvej, Aarhus. Telefon 1103 - 1104

MIDDELFART: Dansk Flaskegas Co. A-S, Middelfart. Telefon 129

KØGE: Dansk Flaskegas Co. A-S, Køge, Telefon 850

NYKØBING F.: Dansk Flaskegas Co. A-S, Nykøbing F. Telefon 985.

Dépoter findes over hele Landet - Nærmere Oplysninger faaa ved Henvendelse til Hovedkontoret eller Filialer. Venter at blive leveringsdygtig fra Nytaar.

KNUD THOLSTRUP

*Vi gaar først
i kino*

Arnold Busck

International Boghandel

Roskildensere køber deres Bøger og Papir hos:

*

Kjøbmagergade 49

Ligefor Regensen

Telefon. Central 2453

Forretning for:

Blikkenslagerarbejde,
Kobberdækning,
Gas-, Vand-, Sanitets- og
Centralvarmeinstallation.

C. C. M. OLSEN (TRAUGOTT-OLSEN)

BLAAGAARDSSTRÆDE 7 . ROSKILDE . TELF. *439

VILLIAM KRISTENSEN

Tømrermester med Maskinsnedkeri

Firmaet grundlagt 1887

TELEFON 257

ROSKILDE

Centralvarme
Køleskabe
Støbegods
Jernkonstruktioner

MAGLEKILDE

Maskinfabrik og Jernstøberi
Roskilde Telefon 41

Indbruds-Tyveriforsikringselskabet

DANMARK

DANSK ASSURANCEFORRETNING
Direktor H. C. Andersen

RINGSTEDGADE 14
Tlf. Roskilde 149

MICHAEL LERCHE STIGAARD

ARKITEKT
ALGADE 1

ROSKILDE

TELF. 1900

SV. ENNGAARD-PEDERSEN

ARKITEKT M.D.A.
FREDERIKSBORGVEJ 33

ROSKILDE

TELF. 1007

LEO HEIBERG

ARKITEKT M.D.A.
„BØGEGAARDEN“

ROSKILDE

TELF. 946

A

Einar Kornerup

MURERMESTER OG ENTREPRENØR

Jernbeton-Konstruktioner

Blankavej 10

København

Telefon C. 3573

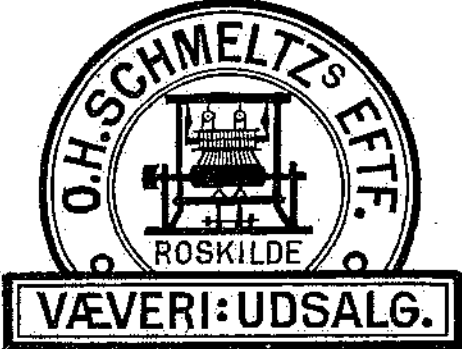
C. J. Schledermann & Sonner

Murermestre og Entreprenører

Jernbeton

Telefon 122

Roskilde

GRUNDLAGT 1851 TELEFON 107

KØB DERES VINE HOS

Lauritz Jørgensen & Co's Eff.
 Indehaver: C. W. Leegaard
 Raadhustorv 2 - Roskilde
 Telefon 2-27

EGEN IMPORT

ROSKILDE KATEDRALSKOLES
EMBLEM
 leveres af
 GULDSMEDE
C. Andersen & Enig
 ROSKILDE
 Tilkendt Medailler for Guld- og Sølvarbejde

Lækreste Kager

**SCHMIDTS
 CONDITORI**

ALGADE 15

Butik: Tlf. 103 Café Tlf. 2028

VEJLE TEXTILFABRIK

C. MÜLLER

VEJLE

ROSKILDE BETONVAREFABRIK

Ragnar Jørgensen

Københavnsvej 15-17
 Roskilde
 Telefon: 324

K. SCHALTZ
 ROSKILDE KAFFE- OG THEHANDEL

Grundlagt 1889 Telefon 55 Eget Kafferisteri

<p>Esben Johannsen Landsretssagfører Algade 1</p> <p>Roskilde Tlf. 13 og 400</p>	<p>B. Svarre Nielsen Landsretssagfører Skomagergade 8</p> <p>Roskilde Tlf. 732</p>
<p>Carl Skou Landsretssagfører Hersegade 3</p> <p>Roskilde Tlf. 2300</p>	<p>Svend T. Bruun Landsretssagfører Kronprinsessegade 30</p> <p>København Tlf. C. 2561</p>
<p>Chr. Hauer Landsretssagfører Bredgade 45</p> <p>København Tlf. C. 4907 - 4407 - 12806</p>	<p>Hans A. Jacobsen Landsretssagfører (Johan H. Clausen & Hans A. Jacobsen)</p> <p>Næstved Tlf. 713</p>
<p>C. Lysholm Hansen Landsretssagfører Nytovr 1</p> <p>Slagelse Tlf. 1250. (2 Lin.)</p>	<p>K. Opm Jensen VIGGO KLEISBYS EFTF. Landsretssagfører Algade 65</p> <p>Aalborg Tlf. 4070—4090</p>

HELMUTH SCHLEDERMANN
MURERMESTER

TELEFON 71

ROSKILDE

**SPAREKASSEN FOR ROSKILDE BY
OG OMEGN**

TELEFON 3000

STIFTET 1833

POSTGIRO 8616

DAMEHATTE

Største og
eleganteste
Udvalg ...

A. MELBY

KØBMAGERGADE 39
TLF. C. 5776 & 10.904

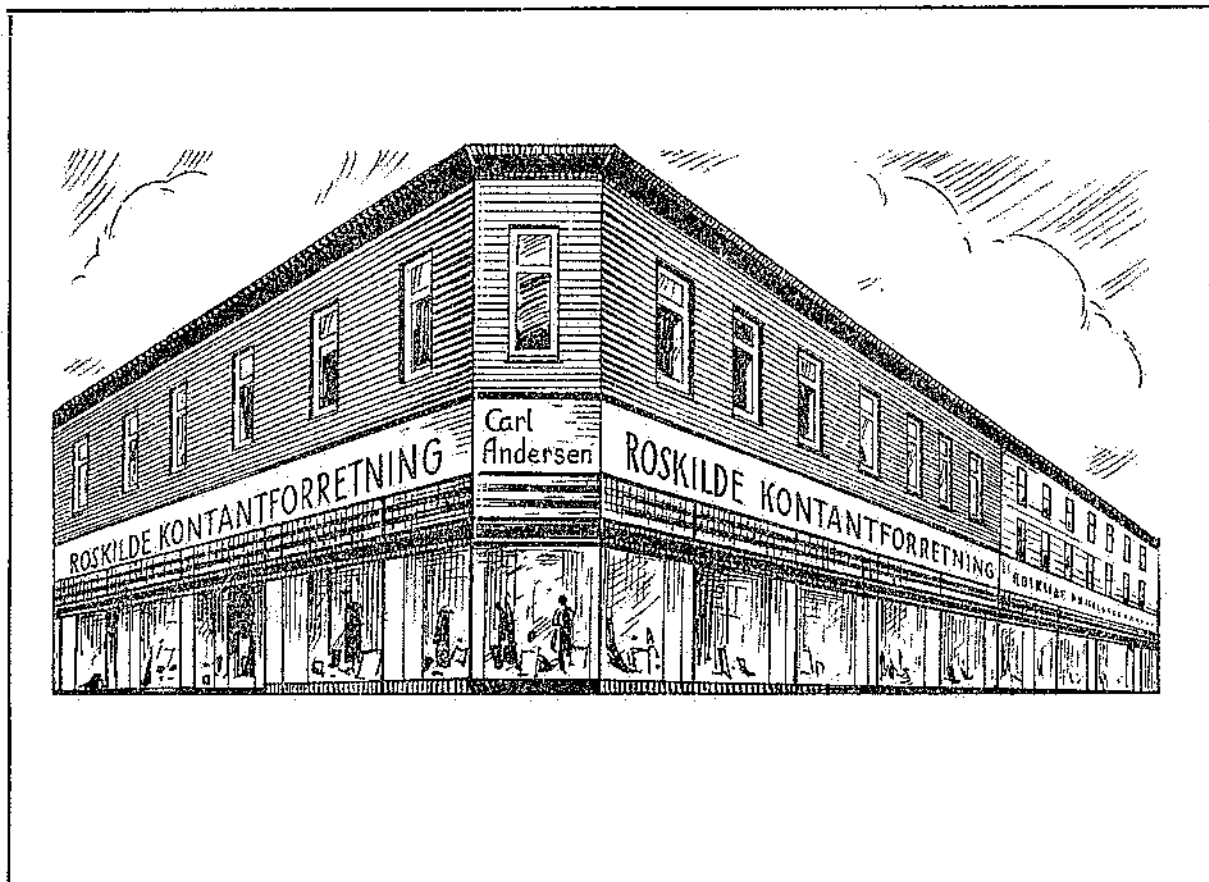
*Der kommer bedre Tider
efter disse, hvor vi igen kan til-
byde Dem de gode Kvaliteter:*

**Herreekvipering
Drengetøj
Skotøj**

ANDR. JØRGENSENS EFTF.

HANS LARSEN A/s

Skomagergade 32, Roskilde
Telefon 352

Indhold:

Mindehøjtidelighed for vore faldne Kammerater	2
stud. mag. Helge Andersen (S.44): »Vi vandt i hvert Fald en Krig —« (Boganmeldelse)	4
stud. jur. Rolf Krøyer Dahl (S.43): Farvel til Frøken Moes	6
Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft (S.94): Aarets Jubilærer	8
Fabrikant Eiler Petersen (Udg. 93): »Forberedelsen«	11
Lensgreve Ahlefeldt Laurvig (S.90): Fra Firsernes Roskilde	16
Kirkegaardsinspektør Hans Rønø (S.22): »Rundt Roskilde Fjord« (Boganmeldelse)	22
Roskildenser-Samfundets Dagbog	24
Roskildenser-Samfundets Regnskab	34
»Kildekalk«	37

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.

Redaktør: Kirkegaardsinspektør Hans Rønø,
Graabrødrestræde 12, Roskilde.

Annonceekspedition: Direktør Erik Bencke,
Østerbrogade 5, København Ø.

Ekspedition: Forlagsboghandler Arnold Busck,
Købmagergade 49, København K.

ARNOLD BUSCK
Kjøbenhavn